

ŽIVA ZAJEDNICA

LEBENDIGE GEMEINDE

D-23041 LEEBENIGEMEINDE KATHOLISCHEN GEMEINDEN

Gledajte u Krista pa će vaša lica biti sretna

Ostarjeli i krhki papa Ivan Pavao II., mlada duha, među mladima, koji su njegov istinski oslonac u hodu, podno Kristova križa, a za koje je rekao da su budućnost svijeta i Crkve, da su svjedoci svjetla, vjere i milosrđa...

▼ „Vi ste budućnost ako slijedite Krista: Gledajte u njega i bit ćete ozareni, vaša lica neće biti tmurna“, rekao je Papa dva milijuna mladih, čija su lica zaista bila ozarena i sretna.

Fotos: KNA

Diva Grabovčeva

Govori vam vaša Diva:

Davno to bijaše.

Ipak, sve mi je tako blisko, poznato.

I ovi mirisi što ih udišete, isti su mirisi Rame
moje mladosti.

U vama, drage sestrice uokolo, vidim
svoju ljepotu. Pričalo se da sam najljepša
u Rami. Eee, tada je ljepota donosila
samo probleme.

Ovo je moja priča:

Moji roditelji Luka i Luca izmolili su me
kod Boga kao dar. Ja sam odrasla kao dar.

Kad sam prvi put mogla razumjeti što nam
je fratar pripovijedao na zidinama spaljene
Gospine crkve u Rami o ljubavi Isukrstovoj,
njemu čast i dika, u moju se dušu nastanilo
nešto što me pratilo kamo god bih išla:

kad bih čuvala ovce, kad bih
tjerala zahumski ječam u milin
na Rami, kad bih pjevušila
s prijateljicama na bunaru.
To nešto, dublje od osjećaja,
dublje od glasa, ljepše
od glazbe, govorilo
mi je:

Diva, ti si voljena!

Diva, ti si slobodna!

Bilo je ugodno živjeti
s tim glasom u sebi.

Ponekad bih mu
prigovorila.

Rekla bih:

kako to da sam
slobodna, a sve moje
je poniženo...

Glas bi nadjačao:

Diva, ti si slobodna,
jer si voljena!

Moje su me prijateljice
držale malo čudnom zbog
ovog unutarnjeg razgovora
koji sam im povjerila.

A sve se ovo razriješilo naglo.

Kad sam susrela zlo u liku
Tahir-bega, ne znam jesam
li odgovorila srcem ili
pameću. Imala sam osjećaj
da mi Isukrst govori,
njemu čast i dika:

Diva ne boj se! Ti si voljena.
Budi slobodna.

Ljubav je jača od smrti!

Ali pričat ću vam kako se zbilo:

Svi smo znali da je Tahir-beg iz, do
prije kratkog vremena, ugledne
kršćanske obitelji plemića iz
Kopčića. Imali su i svoj grb s
crveno-bijelim šahovskim poljima,
a preko njih ptica kobac. Baka mi
je pričala da je svaka Ramkinja
sanjala da se uda u obitelj Kopčića.

Onda se odjednom sve
promijenilo. Njihov je djed bio
pohlepan, pa je negdje u tudini
pomogao turskoj vojsci da
pobijedi kršćane. Zauzvrat je od
sultana dobio čudnu nagradu:
njemu je trebalo pripasti sve
što objaši na konju za jedan
dan. Obilazio je u galopu čitav
dan Duvanjsko polje, ali kad se
vraćao u Ramu, nadomak Kopčića,
srušio se mrtav i on i njegov konj.
Svi kršćani su se čudili i tugovali što
se ova plemićka obitelj zbog imetka
i sile odrekla svoje duše, udaljila se
od Isukrsta, njemu čast i dika.

Njihov brat Matija, koji je
u ime obitelji trgovao s
Dubrovčanima, kad je
čuo da su mu braća
pogazila Isukrstovo ime,
čast mu i dika, umro je
od tuge u Dubrovniku.
Eno mu i danas groba
u klosturu male braće
u Dubrovniku.

Tako je moj ubojica
rastao u blizini
pogažene ljepote,
u strahu od pitanja
i sjećanja. Stid je
zamijenjen bahatošću,
pokajanje novim žilima.
Ljubav je tražio u mrtvim
stvarima, radost u vladanju
živima kao da su stvari.

A ja sam bila živa i lijepa.

Ja sam napunila Ramu radošću.

Ali, on je htio nešto što ja
nisam. I kad me ubio, ništa nije
dotakao od onoga što ja jesam.

Ležim ovdje stoljećima u Vranj-
planini slobodna nedodirljivom
slobodom i voljena ljubavlju
što preporada... Fra Mijo Džolan

Kugla Kovačić, Diva Grabovčeva. Svake godine, prve nedjelje
u srpnju, na Kedžari na Vranu slavi se misa u čast Dive
Grabovčeve. Tu mladu ramsku djevojku iz pohote je prije više
od 300 godina ubio Tahir-beg Kopčić. Divin junak i svjedok
lik svjetli i danas kao svjetionik i znak istine, vjere i ljubavi.

U OVOM BROJU

5 motrište

Anto Batinić • „Papa-girls“
i „Papa-boys“

Skandalozno čekanje putovnica

6 putopis

Jura Planinc • Srpanj u Hrvatskoj
i Bosni

9 vjera

Ante Vučković • Struktura
grijeha i grijeh struktura

22 život

Marijan Markotić • Životne
prekretnice

Dragan Čuturić • Bubreg na dar
Jozo Župić • Anđeo zaštite

26 meditacija

Ante Tamarut • Dar slave

13 lebendige gemeinde

Josip Klarić • Die Würde des
Menschen ist unantastbar

A. Tomljanović-Brkić • Im
digit@len Netz

KSP • Cigla – „ein langweiliges
Drama“

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 95 40 48-0
Fax (0 69) 95 40 48 24
E-Mail: kroatenseelsorge@t-online.de
zivazajednica@t-online.de

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić
Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić
Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković,
Antonia Tomljanović-Brkić,
Jura Planinc, Ivek Milčec,
Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić
Layout: Ljubica Markovica
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf
Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn
Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s postarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-
Bankverbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Papa i mladi

„Ovom se Papi divi cijeli svijet zbog njegova nenadmašnoga zauzimanja za zaštitu života, za pravednost i mir, jer je njegova respektabilna osoba posve vjerodostojna. Njega se istodobno smatra bratom, „jednim od nas“. Jer on očito ima pravi način pristupa i oslovljavanja mladih. 12 000 mladih iz Njemačke bili su u Rimu, više nego ikada ranije na nekom Svjetskom danu mladih. Oni će sigurno prosljediti dalje svoje oduševljenje – s posljedicama za mjesnu Crkvu. Mlade se ne smije ostaviti same. Oni su nada Crkve“, stoji u biskupijskim novinama *Der Sonntag* (35/2000).

Dragi čitatelji! Namjerno smo preuzeli ovaj aktualni navod da se i sami uvjerite kako je bilo u Rimu, na 15. Svjetskom danu mladih, koji je istinski vrhunac proslave Velikoga jubileja. Mi

smo iz Njemačke u to vrijeme bili uglavnom na ljetnim odmorima u domovini. Ali, rimsko oduševljenje ne bi nas smjelo mimoći, osobito ne mlade. O tomu ćete nešto više doznati u komentaru, u citatima i fotografijama.

Ni domovinsko oduševljenje, usprkos velikim vrućinama, ne bi nas smjelo tako brzo napustiti. Nadamo se da vam je kod kuće ili na moru bilo lijepo i ugodno. Nadamo se također da ste se ipak odmorili, da vam je bilo lijepo i da niste prigovarali za svaku sitnicu. Ovo je ipak prva prava sezona nakon deset sušnih turističkih godina. „Bu bolje“, kako piše naš Jura.

Kako biste se što prije privikli na svakodnevne životne i poslovne navike ovdje, nudimo vam i ovo naše novo izdanje, s obiljem obavijesti i korisna štiva. Čitajte i preporučite nas drugima.

Uredništvo

ISLAND 1000 godina kršćanstva

Islandani su prije 1000 godina prihvatili kršćanstvo ne toliko iz uvjerenja koliko iz političke računice prema Norveškoj. Tada međutim nitko na Islandu nije ni slutio da će ta odluka postati najvažnijim događajem u povijesti te nordijske otočne zemlje. Kršćanstvo je postupno utjecalo na sva područja islandske kulture i života, pa čak i na slavne islandske bajke. Šezdeset izložbi i brojne jubilejske priredbe podsjećaju na tragove kristijaniziranja te zemlje.

Irski doseljenički monasi su već u 8. stoljeću bili prvi koji su došli na taj

oskudni otok, a godine 1000., cijelo islandsko društvo, na nagovor svoga kneza Thorgeira, odreklo se svojih nordijskih poganskih tradicija i primilo krštenje. Iako mnogi iz naroda još uvijek vjeruju u postojanje trola (mitsko biće), vilenjaka i drugih nevidljivih duhova i sablasti, gotovo 90 % stanovništva te najgušće napućene europske zemlje pripada evangeličko-luteranskoj državnoj Crkvi. S okruglo 4 000 katolika (od 270 000 sveukupnoga stanovništva) i s 4 župe biskupija Reykjavik je jedna od najmanjih biskupija u svijetu. ■

Došli tražiti Isusa Krista

– Koga ste došli tražiti? Odgovor može biti samo jedan: Došli ste tražiti Isusa Krista! Isusa Krista koji je prvi vas tražio.

– Vi ste budućnost ako slijedite Krista: Gledajte u njega i bit ćete ozareni, vaša lica neće biti zbunjena.

– Na kraju stoljeća koje umire, mladi kao vi zovu se na oceanske zborove kako bi naučili mrziti, šalju ih da se bore jedni protiv drugih. Različiti svjetovni mesije, koji pokušavaju nadomjestiti kršćansku nadu, pokazali su se uistinu pakleni. Danas ste ovdje došli kako biste potvrdili da u

novom stoljeću nećete biti instrumenti nasilja i rušenja; branit ćete mir, plaćajući i životom ako je potrebno. Nemojte se predati svijetu u kojem druga ljudska bića umiru od gladi, ostaju nepismena, nemaju posla. Branite život u svakom trenutku razvoja, upotrijebite sve svoje snage kako bi zemlja postala mjesto lakšeg življenja za sve.

Papa Ivan Pavao II. mladima na XV. svjetskom danu mladih u Rimu, 15.–20.8., gdje je slavljena druga najveća misa u povijesti Crkve, pred oko 2 milijuna uglavnom mladih ljudi

Skandalozno čekanje putovnica

Mnogim našim iseljenicima prisjeo je ljetni odmor u domovini ovoga ljeta, a mnogi, osobito mladi, nisu mogli ni ići na odmor u domovinu. Većini njih bile su naime istekle putovnice, pa su u konzulatima dali molbe i novac da dobiju nove. Ljudi su naime naučili da se ovdje na izradu isprava ili bilo kojih drugih dokumenata ne treba baš predugo čekati. Čak je i bivša država, da joj ime ne spominjemo, usprkos čestim ucjenama i drugim problemima, bila relativno brza u izdavanju putovnica.

Ali, ovoga ljeta se čekanje oduljilo i po nekoliko mjeseci. Trebalo je ići na odmor, ali putovnice još nisu bile gotove. U hrvatskim konzulatima se nitko ili rijetko tko koncem lipnja i početkom srpnja javljao na telefon. Potpisnik ovih redaka je osobno nekoliko dana uporno zvao jedan konzulat, ali se na telefone nitko nije javljao ili su, gle čuda, linije bile zauzete. Konzulati su imali opravdanje u centraliziranom izdavanju svih hrvatskih putovnica u Zagrebu, ali su ipak mogli ljudima davati barem obavijesti ili požuriti lijeze zagrebačke činovnike zadužene za izdavanje putovnica.

Mnogo gore su prošli ljudi koji su s putovnicom došli na odmor u domovinu, ali im je ona u međuvremenu istekla. Pred mjestom za izdavanje putovnica u Zagrebu gotovo cijelog ljeta su bili dugi redovi. Ljudi su morali na posao u inozemstvo, ali je to bilo nemoguće bez putovnice. Ministar vanjskih poslova Picula na kraju se ipak ispričao ljudima zbog kašnjenja, ali je zato okrivio opet staru vlast i njezinu odredbu o izradi putovnica. Dokle će se u Hrvatskoj za sve što ne valja optuživati stara vlast?! Makar to bilo i točno, ministar nije bio učinio ništa da taj posao ubrza i da ljudi ne čekaju. Ili je to bila slatka osveta dijaspori što nije glasovala za njegovu vladu?! On se istodobno obračunavao s veleposlanicima i konzulatima te im slao smjene, nekima u svakom slučaju zbog nesposobnosti, ali nekima očigledno i zbog revanšizma.

Za skandal s putovnicama nitko nije odgovarao niti je tko iseljenicima nadoknadio pretrpljenu štetu. Ovim se potezom iseljenike otjeralo još dalje od domovine, a mnogima će to biti pouka za budućnost pa bi ubuduće na odmor u domovinu mogli ići – s njemačkim, švicarskim ili kojim drugim stranim putovnicama.

Piše:
Anto Batinić

„Papa-girls“ i „Papa-boys“

Koja razlika! Koji kontrast! Mnogi to možda nisu uspjeli registrirati. S jedne strane: na njemačkim tv i radijskim postajama slike i izvješća iz njemačkih gradova u kojima skinheads, poput spodoba iz jednog drugog svijeta, marširaju u rdu, skandiraju primitivne parole i dižu desnicu na fašistički pozdrav pod nacističkim zastavama. Te slike prate suđenja mladim desnim radikalima koji ne samo napadaju strance nego ih i ubijaju, osobito one crne ili žute kože odnosno rase. Uz te slike idu i izjave zgražanja i osude od strane političara, sociologa, pedagoga, i mnoštva institucija.

S druge strane: rijetkim tv-snimkama iz Rima, s XV. Svjetskog susreta mladih, posve drugačije slike. Mirna i fascinirajuća fešta od oko 2 milijuna pretežitom mladih ljudi, iz oko 160 zemalja pod svodom nebeskim, svih nacija, boja kože i rasa, od Tajvana do Toga, od Australije do Albanije, od Njemačke do Amerike, od Bosne do Ruande... Svi su zajedno, ujedinjeni u molitvi i razgovoru, pjesmi i plesu, radosti mladosti i uzajamnom poštivanju.

A među njima, uz njih i s njima „Papa-superstar“, sa svojim „Papa-girls“ i „Papa-boys“ iz svih kutaka ovoga svijeta.

To je razlika! To je kontrast! Same scene i brojke pokazuju na kojoj je strani većina mladih. U samom Rimu bilo je oko 12 000 mladih iz Njemačke, mladih koji imaju kršćansku viziju življenja, pa i odnosa prema nepoznatom i strancu. Nepoznati i stranac mogu u toj viziji postati ne samo prijatelji nego i braća i sestre. U Katoličkoj (sveopćoj, univerzalnoj) Crkvi svi vjernici i jesu braća i sestre, bez obzira na sve moguće razlike, bile one rasne, tjelesne, kulturalne, tradicijske, političke, socijalne... Zato je i bilo moguće u Rimu održati jedan takav skup, najveći u povijesti Vječnoga Grada, najveći u povijesti Europe. Tu nije bilo stranaca. Tu su svi bili zajedno, tražeći „nešto više“, ono što im suvremeno društvo nije kadro dati – smisao i radost življenja.

Takva Crkva i takav Papa upozoravali su na vrijeme na opasnosti od svih ekstremizama i radikalizama, kako desničarskih tako i ljevičarskih, liberalnih i konzumističkih. Nitko se kao Papa u zadnjih 20-ak i više godina nije borio protiv nasilja, a za pomirenje, suživot, dijalog. Takva Crkva i u Njemačkoj odavno upozorava mjerodavne u njemačkom društvu na opasnost od desničar-

skog ekstremizma. Još početkom svibnja berlinski kardinal Sterzynski pozvao je sve na borbu protiv nasilja i mržnje prema strancima te na građansku hrabrost i uvidavnost. To je kasnije više puta, pa i ovih dana, na slično jasan i konkretan način izrekao i biskup Karl Lehmann: „Upravo u vrijeme kada se mržnja prema strancima i desni ekstremizam šire, važno je da se ljudi različitih kultura susreću zajedno kroz Riječ Božju i da senzibiliziraju svoj odnos prema svemu stranom“ (FAZ 28.8.2000.). Zato nije čudno da će se ove godine, 23. rujna, u Hannoveru posebno svečano obilježiti 25. Tjedan stranih sugrađana odnosno Interkulturni tjedan, čije su održavanje prije 25 godina i inicirale kršćanske Crkve.

Već tjednima se u njemačkoj javnosti vodi javna rasprava o razlozima najnovijih desničarskih ispada i zlodjela. Među njih se ubrajaju nezaposlenost i besperspektivnost mladih, osobito na istoku; starenje njemačkoga stanovništva i niski prirodni priraštaj te potreba za radnom snagom i održavanjem socijalnoga mira i mirovinske stabilnosti; nepostojanje zakona o ograničenom useljavanju, jer su i CDU/CSU priznale da je Njemačka odavno „useljenička zemlja“; zloupotreba ustanove azila; kriminalna djelatnost pojedinih grupacija stranaca, osobito prodavača i raspacivača droge; „unutarnja emigracija“ Nijemaca kad je u pitanju nacistička prošlost i barem hinjeno htijenje da sa svakim na svijetu budu u prijateljstvu; dosada, frustracija, proba i provokacija usred društva blagostanja...

Benediktinac Elmar Salmann primjećuje nato da mladi nasilnici i nisu desničari u ideološkom smislu. Da bi izazvali šok i skrenuli pozornost na sebe u društvu blagostanja njima je potrebna fašistička etiketa. Usto su oni iz istočne Njemačke odgojeni bez životno važnih kršćanskih i etičkih vrednota (ondje 70% stanovništva ne pripada ni jednoj konfesiji). Samo pričanje o vrednotama ne može održavati jedno društvo, ako te vrednote nisu usidrene u dostatno dubok i čvrst temelj. Takav temelj nudi kršćanstvo, ističe o. Elmar. Takav temelj zrcali i skup mladih u Rimu. Načelavo ostržene horde mladih nasilnika i njihove skrivene mentore treba sprječavati svim sredstvima pravne države, a javna rasprava o tomu, bez histerije, korisna je svima, pa i Crkvi i samim strancima.

Srpanj u Hrvatskoj i Bosni

Piše: Jura Planinc

Lijepo je biti doma. U mojoj sv. Jani sagrađene Svetojanske toplice. Suze za bl. Lojzeka. Imočanski povratnici uspješno se uklopili u Zagrebu. U Novom Šeheru Juru nisu vidjeli desetak godina. Bosna je podijeljena u Daytonu. Odmah u lijepom Umagu uz ozbiljnu ali i žutu lektiru.

*Dobre vile čudesno nas štite,
spokojno očekujemo što će doći,
Bog je s nama navečer i ujutro,
i sigurno na početku svakog dana.*

Dietrich Bonhoeffer

Iseljenik se može najbolje odmoriti u Lijepoj našoj, kakvu vlast ona imala da imala, samo u domovini skupe se snage za dušu i tijelo do novog susreta s njom. Novi vlastodršci ne znaju što će s nama u dijaspori. Stavljaju nam pod nos kako je Hrvatska za nas „bivša domovina“, a da je i tako, ona je prva, najdraža, a nove domaje u kojima obitavamo i radimo, su drage, no „Samo je jedna Hrvatska“, ona se ne zaboravlja. Tako je to bilo, tako će i ostati.

Početak srpnja smijenjen je ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Ante Beljo, a za nasljednika postavljen je Boris Maruna. Za Belju je to čisti revanšizam – osveta za poraz na prošlim izborima. Ne bojmo se Borisa, on želi povratak na stanje iz 1993., a ne ono prije preokreta 1990. U pravnom odboru MIH je i Jakša Kušan, nekoć urednik „Nove Hrvatske“ u Londonu, te Jerko Runje, povratnik iz Njemačke.

Prvi srpanjski tjedan bio je vruć i u mojoj Jaski, gradiću nadomak Zagreba, s kojih 6000 duša. Pravi je užitek bio prošetati se više stoljeća starim gradskim parkom, u kojem se nalazi velebno здање dvorca Erdödy, ali zapušteno zbog nemara i manjka novca. Grad je odahnuo od beogradske okupacije, balkanskog sivila uobličenog u obližnjoj velikoj kasarni „JNA“, sagrađenoj po želji komesarke Milke Kufrin i njezinog Rade Bulata, da se „drži u šahu okolno ustaško stanovništvo“. Koliko je bilo takvih kasarni u Hrvatskoj?!

Tradicija Jastrebarskog spominje sjajne čitaonice, kazališta, pjevačko društvo „Javor“, vatrogasno društvo... Danas je tradicija obogaćena modernom knjižnicom i čitaonicom, glazbenom školom, kinom, galerijom... Te i druge

zanimljivosti čujem u razgovoru s profesorom Ninom Škrabe i županom Pascekyem u kafiću „Ban“. U mojoj Sv. Jani sagrađene su za vrijeme „velikog graditelja“ Tuđmana Svetojanske toplice, što je bilo nezamislivo za Brozova vakt. Tada se zapostavljalo Lojzekov Krašić i Sv. Janu, nisu bili po čudi Brozovim podanicima. Lijepo je biti doma. I rođe vole Jasku, skućile su se na više dimnjaka gradskih kuća, vidim ih kako u obližnjem potoku love što stignu.

Kako su zanimljivi razgovori kod krsne kume Veronike, u debelom hladu dvorišnog oraha, uz domaći sir, šunku i vino. Saznah te blage srpanjske večeri od umirovljenika iz Kanade i Amerike, kakav im je bio radni vijek u tuđini. Tipične selilačke sudbine, ostadoše sami uz dobre mirovine. Od poštara Ivice čuh kako se čestito zarađuje svagdašnji kruh.

Nije teško zamijeniti njemački bolesnički list za hrvatski. Treba samo otići u Zagreb, u ulicu Gradišćanskih Hrvata 8 na prvi kat i tu se brzo dođe na red, dok domaći građani u prizemlju strpljivo i šutke čekaju u redovima. Kad se to vidi, biva se skromniji. Tog vrućeg prijepodneva produžih ravno u zagrebačku katedralu k blaženiku i mučeniku Lojzeku. I gle, vidjeh ga po prvi put u staklenom sarkofagu, kako spava snom pravednika. Od tog iznenadnog susreta nešto mi vlažno dođe na oči i ne mogoh dugo s njim razgovarati. On, uzorni „karitativni radnik“, „biskup Caritasa“, „najveći Samaritanac našeg vremena“. Tko to zna osim mons. Jurja Batelje i čitalaca lista za mladež „MI“? No, kako bilo da bilo, lakši pohitah s Lojzekova groba prema isusovačkom Jordanovcu. Tu ispod velebne Hablediceve knjižnice, u Šljiviku živi povratnik iz Njemačke Šljiva s Perom i djecom. Donijeh im na dar knjigu o Vladku Mačeku, mirotvorcu iz moje Jaske, njemu kršnom Imočaninu. Za te srpanjske žege okrijepismo se domaćom piletinom s roštilja i hladnom Kujundžušom, koja bi mrtve pridigla na noge. Djeca su se dobro uklopila u

hrvatski školski sustav, na gradskoj gimnaziji su odlični daci. Njihovi zagrebački prijatelji i prijateljice su iz imućnih obitelji, to ih je iznenadilo. Zagreb nije samo srce Hrvatske, nego i njezin najbogatiji grad.

Vikend u srednjoj Bosni

Do Slavenskog Broda je lako putovati širokom autocestom od Zagreba. Putom slušamo „Barune“, baš mi se sviđa njihova pjesma „Kada Sava krene prema Brodu“. Već prije američkog mosta preko Save počinje za vikende običan zastoj na putu. Zvizdan prži, negdje je oko 38°C, ali nas ohrabruje savski povjetarac pri puževoj brzini. Samo privilegirani (sforovci ili oni s crnim mercedesima) prelaze nas za inat ludom brzinom na suprotnoj traci. Znojimo se, i čudimo što to vidimo na mostu na pješačkom putu. Mnoštvo Brodana ležerno odlaze ili dolaze iz šopinga u Bosanskom Brodu, svi vuku prepune najlon-vrećice s uljem, praškom, sokovima i drugim potreptinama, kao da se vraćaju iz Trsta. Na ulazu u „srpski“ Brod dočeka nas veliki transparent na cirilici i engleskom: „Dobro došli u Republiku Srpsku!“ A gdje je ta Bosna? S lijeve i desne strane mosta ruševine porušenih kuća, a srpska policija marljivo i sistematski zaviruje u svaki prtljažnik automobila. Sada su u solidnim uniformama, no svejedno nekakva mi je nelagoda u trbuhu, podsjeća to na Titovu miliciju, koja je na jugograniči još točnije njušila po prtljagi i listala uz to po nekakvoj crnoj knjigi. Na dva stupa skupile se nesrazmjerno male zastave BiH i RS. Što je ostalo od Dervente i hrvatskih i bošnjačkih sela do Doboja, ništa, samo ruševine, korov i drač. Ne okreću se više uz tu cestu odojci i janjci na ražnju, zardali lim podsjeća na ratno vrijeme. Na ulazu u Doboju, na samom raskršću, prosjači nesrtpljivo među automobilima dvoje cigančadi. Neugledna Sforova baza u Doboju, s vanjske strane slična nekakve kokošinje sa stražarskim tor-

njevima i žicom. Kao da se putnik nalazi na Kubi ili Sjevernoj Koreji. Kakav je to protektorat? Bosnu su u Daytonu podijelili, hrvatske i bošnjačke izbjeglice se ne smiju vraćati u RS, još i financiraju to slijepo crijevo, a govore o cjelovitoj Bosni. Tek kad ugledate latinične natpise mjesta znate da ste u Federaciji BiH. Tu se već vidi tu i tamo i odojka i bravče na raznju ispred gostionica. Putniku je sad nekako lakše pri duši. Ponosna i lijepa su ta hrvatska mjesta oko Žepča. Svojta me dočekala raširenih ruku, ta nije vidjela Juru u N. Šeheru već desetak godina. Sada si ljudi moraju sami pomoći, zasukali su rukave, nabavili

je i dobro posjećen turistima ovog ljeta. Na odmoru bi se trebalo čitati samo knjige, koje se ne bave suvremenosti ili bliskom prošlosti. No tko se može držati tog reda. Aralčin „Četverored“ nisam našao u Puli, no barem sam vidio istomenu film hrvatskog redatelja Sedlara, kojeg je sadašnja režimska kritika slabo primila. Kako i bi, kad se Sedlar usudio prikazati bleiburške strahote, a sada to više nije u modi, čak i Denis Latin u „Balkančici“ otvoreno navija za despota Tita. „Četverored“ je ipak prikazan i na festivalu u Puli, jasno tek poslije „Maršala“. Redatelj Jakov Sedlar nije ostao bez posla, sada je blagajnik u Hrvatskom narodnom kazalištu i veli, da je još dobro prošao, zna liječnike koji peru stepenice. I sad nek netko veli kako Hrvati ne razraduju svoju noviju povijest. Ne nadoh „Četverored“ u Puli pa kupih „Konclogor na Savi“ Ilije Jakovljevića (1898.–1948.). To potresno štivo o sabirnom ustaškom logoru u Staroj Gradiški, gdje je

tamnovao od jeseni 1941. do zime 1942., pročišćuje hrvatsko sjećanje, nešto što nam je potrebno kao kruh svagdašnji. Makar je 1944. prešao na partizansku stranu i surađivao u „Vjesniku“, „nova“ vlast je zatvorila pisca i kršćanina Iliju Jakovljevića 1948. u Zagrebu, i tu sklončava navodnim samoubojstvom. Osramotio se Brozov partizanluk za sva vremena već na početku.

Svaki dan čitam na plaži i u kući za odmor Pere i Luce dnevni tisak, bezazleni „Glas Istre“ i opozicijsku „Slobodnu Dalmaciju“, a tu i tamo i žutito poput „Nacionala“ ili „Ferala“.

Raspisala se režimska štampa o katoličkom vjeronauku u školi, krivo joj što Katolička Crkva ima toliki utjecaj u društvu. Ti novovjekli sakristani austrijskog cara Josipa II. ništa nisu naučili od neuspjelog projekta tog velikog bečkog sakristana. „Glas Koncila“ i „Kanu“ pozornije štijem, ipak je to ozbiljno katoličko štivo, koje ima i proročku zadaću. Oni govore protiv lažnih bogova i idola današnjice, ne preporučuju materijaliz-

am, konzumizam, sirovi nacionalizam, a podupiru moralne istine i pravnu državu. Bilo bi lijepo, kad bi Crkva u Hrvata imala svoj katolički dnevni list, no to je sanak pusti. Da se barem i u Istri može dobro čuti Hrvatski katolički radio, a ne samo pod Učkom, bilo bi također lijepo. Kako se dobro mogu čuti slovenske i talijanske radio-stanice.

Lijepo je šetati umaškom obalom ujutro ili navečer, slušati dozivanje galebova, gledati ribare kako prodaju ulovljenu ribu ili krpe mreže. Ne škodi se provozati autobusom do Pule.

Tako se može u miru promatrati ubave istarske krajolike, lijepe gradove: Novigrad, Poreč, Pulu i druga manja mjesta. U Puli nas trojica muškardina: Nino, Velimir i Jura sjeli u kafić ponad mora i počeli politizirati. Sparno je i neka teška jugovina pritisla, to je došlo sigurno s Balkana. Što to rade velesile Hrvatskoj? Ima li ona neku posebnu ulogu na „zapadnom balkanu“, nesretne li kovanice stiže opet iz francuske i američke kuhinje. Zamislite kakva bi se dreka digla u Parizu kad bi neka velesila pokušala Francuskoj promijeniti ime ili joj oduzimati identitet. Hrvatska je tek odahnula od Miloševića, a sad već mora za male novce trubiti svijetu o manjkavosti beogradskog režima, što je prije radila Jugoslavija za velike novce protiv Moskve. Zar se onda čuditi Slobodanu Praljku što za bezazleni „Glas Istre“ reče: „Moram reći i da ste vi novinari, crkva, akademici, šnajderi, Supeci – kmetovi.“ (GI, 23. 7. 2000.).

Ne može se za Crkvu u Hrvata reći kako je kmetska, kad bi to tako bilo, ne bi, je dnevno kritizirali domaći mediji. S Bozanićem i Puljićem ona je i danas neugodna moćnicima ovoga svijeta, kamen spoticanja. Politika iz kršćanskog vidičkovca zalaže se za male ljude, za njihovu radost i nadu, za povratak izbjeglica na njihova ognjišta, za život dostojan čovjeka već na ovom svijetu. Ernesto Cardenal uspoređuje velesile s poljskom travom koja je danas tu, a sutra već u paklu. Na blagdan sv. Jakova, 25. 7. ustoličen je u Gospiću biskup dr. Mile Bogović na radost cijele Hrvatske. Nova gospičko-senjska biskupija pomoći će procvatu Like, kao što je to bilo u srednjem vijeku.

A zašto je bio Stipe Mesić u Gospiću, zna se da su ga bake izviždale, a junačini popu Mesiću, koji je oslobođao Liku od Turaka, ovaj današnji nije ni do gležnja. Bu bolje, pomozimo si sami pa će nam i Bog pomoći! ■

Umag

polovne automobile i preživjet će taj protektorat. Ne sjede im više za vratom činovnici i ostali represivni aparat iz istočnih strana.

Za 2. nedjelju u srpnju Nebo se smilovalo obilnom kišom bez nevremena. Fra Drago spomenu u propovijedi da molitve za kišu nisu bile uzaludne. Crkva sv. Ilije bila je i te mise poldanice puna, lijepo se obnavlja milodarima župljana. Fra Drago i časne sestre lijepo nas primiše i podvoriše u prostranom i novom župnom dvoru. Uz bosansku šljivu i mezu lako se divani o svakodnevicu.

Na putu prema Odžaku sela su usčuvana, šaptom promijeniše gospodara. Predah kod svoje u Velikoj Kopanici kod Đakova, jasno uz kulen i druge poslastice pa na put u Jasku, a onda na krajnji hrvatski zapad, u Istru.

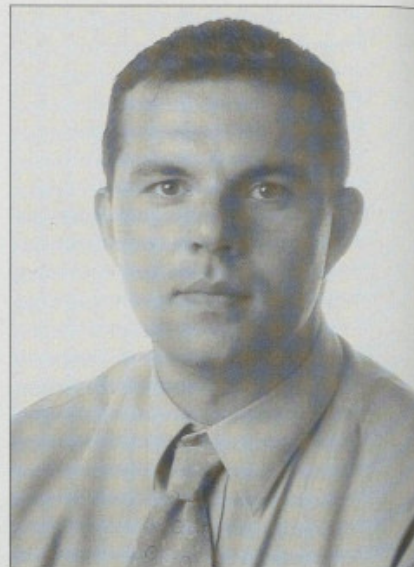
Odmor u Umagu

Umaška župa broji kojih 14 000 duša, većinom Hrvata i Talijana. Umag je svake godine sve ljepši i uredniji, zato

ROBERT MARIJAN ZUBČIĆ, PREDSEDNIK HSK CROATIA SINGEN

Jedina domovina – Hrvatska

Nastaviti ono što su započeli naši roditelji. Najlakše je reći „Ja sam Hrvat“, ali treba nešto i raditi. Ja sam Hrvat i katolik, a Hrvatska je moja jedina domovina. Za povratak nema primjerenih programa.

Živa zajednica: Što je to istaklo te neraskidive niti koje te vežu za Hrvatsku, koje te potiču na neumorni rad i zalaganje u hrvatskim udrugama?

Robert Marijan Zubčić: Kao prvo moram kazati da mi je veliko zadovoljstvo dati ovaj interview, jer to je znak da je naš rad u Singenu zapažen i uspješan. Želim istaknuti da imamo izvrstan tim koji dobro radi. Rad u upravi je kontinuiran i dobro organiziran, te mi stoga predstavlja zadovoljstvo. Potvrdu da dobro radimo daje nam sve veći broj mladih Hrvata koji su do sada igrali u njemačkim klubovima, a sada se priključuju u našu „Croatiju“.

Ove sezone smo ušli u Kreisligu A, što je za nas veliki uspjeh. Mi ne smijemo zaboraviti elan naše prve generacije, ljude koji su došli 60-ih godina i bez ikakvih sredstava i podrške, uspjeli osnovati HSK Croatia Singen.

Jedan od osnivača u to vrijeme bio je i moj pokojni otac Ivan. Usprkos teškim vremenima „Croatia“ se uspjela održati gotovo punih 30 godina, (iduće godine ćemo proslaviti tridesetu obljetnicu osnutka kluba). Upravo to je jedan od glavnih razloga koji me motivira na dalji rad. Smatram da je naša dužnost nastaviti ono što su naši očevi započeli.

Žz: Zaposleni ste u Zürich Versicherung kao Versicherungskaufmann, a i oženjeni ste. Kako nalazite vremena za sve te aktivnosti?

RMZ: Kako na radnom mjestu i u obitelji ne bi došlo do nesuglasica treba znati dobro organizirati svoje vrijeme. Obrazloženje da se nema vremena ne uvažavam. Za ono što čovjek voli uvijek se nađe vremena. Ako nema dovoljno interesa, onda se ne može naći vremena.

Najlakše je reći „Ja sam Hrvat i to mi je dosta“, ali što bi bilo da svi tako razmišljaju. Na to ne smijem niti pomisliti.

Žz: Predstavnik ste druge generacije Hrvata u Njemačkoj i uspješno integri-

rani u njemačko društvo. Kako Vaši njemački prijatelji gledaju na Vašu angažiranost i privrženost domovini?

RMZ: Radne kolege i prijatelji poštuju moje zalaganje i rad u hrvatskim udrugama. Često mi postavljaju pitanje da li se osjećam kao Hrvat ili kao Nijemac. Meni na to pitanje nije teško odgovoriti te im kažem da sam Hrvat i da se tako osjećam, bez obzira na to što sam rođen u Njemačkoj. Ljubav prema Hrvatskoj su mi usadili moji roditelji koji su me učili da sam Hrvat i katolik te da mi je Hrvatska jedina domovina.

Žz: Ideja o povratku Hrvata iz dijasporre, koja je proteklih godina forsirana i reklamirana, pokazala se nerealnom. Što mislite zbog čega je to tako i da li Vi s obitelji razmišljate o povratku?

RMZ: Želja za povratkom je jaka, ali su mogućnosti ograničene. Bilo bi dobro kada bi bili napravljeni i ponudeni konkretniji programi za povratak. Nemam namjeru politizirati, ali smatram da stara kao i nova vlada do sada nije bila u stanju ponuditi program povratka koji bi bio zanimljiv za drugu pa i treću generaciju.

Mi smo ponosni na našu nacionalnu pripadnost, ali osjećamo da zanimanje naše zemlje matice za naš život i rad nije onoliko koliko bi trebalo biti.

Problem vojne obveze je primjerice jako važan te može imati dalekosežne posljedice. Mnogi mladići traže ispis iz hrvatskog državljanstva upravo zbog toga što ovaj problem nije ozbiljno procijenjen i što nije pronađeno neko kompromisno rješenje za dijasporu.

To je samo jedan od važnih problema koji otežavaju donošenje odluke o povratku mladih. Mislim da se radi obostranog interesa treba obratiti mladim ljudima, vidjeti koji su njihovi problemi i pokušati ih riješiti. Tada bi povratak u domovinu išao puno lakše.

Robert-Marijan Zubčić iz Poličnika kod Zadra, rođen je 6.7.1971. u Singenu. Usprkos tomu, ili bolje rečeno upravo radi toga, neumorno radi na očuvanju svojeg hrvatskog identiteta. Voditelj je i organizator mnogih sportskih i kulturnih zbivanja u sredini u kojoj živi. Svijetli je primjer Hrvata „druge generacije“ koji je unatoč utjecaju sredine u kojoj je rođen i odrastao, školovao se i studirao ekonomiju, te započeo radni vijek, sačuvao svoj hrvatski identitet, te po tomu može biti uzor mladim Hrvatima da ne zaborave svoje hrvatske korijene.

Od malih nogu Robert igra za HSK CROATIA SINGEN, čiji je dugogodišnji predsjednik i tajnik. Jedan je od inicijatora i osnivača Hrvatske kulturne zajednice u Singenu koja vrlo uspješno radi na promicanju hrvatske kulture.

Vjerojatno je najmlađi predsjednik jednog hrvatskog sportskog društva u dijaspori.

Žz: Što biste poručili mladim Hrvatima u Njemačkoj?

RMZ: Mladima poručujem da više kontaktiraju s Hrvatima, da se aktivno uključuju u rad hrvatskih udruga – neka se čuje o nama.

Ali roditeljima želim poručiti da uče svoju djecu kako se voli svoju hrvatsku domovinu, da su u svakom trenu s njom. Kako bi kazao Mark Aurel: „Naš život je proizvod naših misli“.

Razgovarao: J. Mijić

Piše:
Ante Vučković

Struktura grijeha i grijeh struktura

Grijeh struktura je uvijek posljedica strukture grijeha. Struktura grijeha uvijek ima društvenu dimenziju. Struktura grijeha se ne mijenja promjenom struktura nego obraćenjem.

Kad je formula „grijeh struktura“ ušla u optičaj i zauzela hrvatski medijski prostor, nije se primjećivalo koliko je želja za otkrivanjem grešnosti struktura, a to je u ono vrijeme značilo nadasve želju za promjenom vladajućih struktura, zaklanjala pogled i zaslijepljivala za strukturu grijeha. Govoreći o grijehu struktura sustavno se izbjegavalo pogledati u dubinu strukture grijeha. Takva zaslijepljenost, međutim, spada i u grijeh struktura i u strukturu grijeha. Ne mislimo se igrati riječima. „Grijeh struktura“ je poslužio kao dodatni naboj za promjenom vlasti. Struktura grijeha je, nažalost, daleko teža, jer ona ostaje i traje dok se strukture vlasti mijenjaju. Tako se dogodi da jedna stranka izgubi vlast zbog „grijeha struktura“ a druga, dobivši izbore, zbog strukture grijeha nastavi na drukčiji način „grijeh struktura“.

Kako je riječ o sintagmi koja dolazi iz vjerskog ozračja, treba je najprije tamo i razumjeti. Unutar vjere grijeh struktura je uvijek posljedica strukture grijeha. Struktura grijeha je, naime, takva da grijeh ima uvijek i društvenu dimenziju.

Dok smo olako spremni govoriti o grijehu struktura, o grijehu drugih, o grijehu onih koje treba smijeniti s vlasti, istodobno ostajemo zaslijepljeni koliko je u tom istom trenutku jaka struktura grijeha, koliko smo sami pod grijehom dok ga vidimo u drugome, a ne primjećujemo u sebi. Stoga je i ovo, kao uostalom i svako drugo korištenje vjerskih formula u političkom prostoru, nedostatno i vodi u nesporazume.

Društvena strana grijeha

Struktura grijeha, u svojoj društvenoj dimenziji, znači najprije kako svi mi odrastamo u ozračju obilježenom grijehom drugih, grijehom koji nam prethodi, grijehom koji obilježava prostor i vrijeme u koje ulazimo. Grijeh nam prethodi i djeluje na nas još prije negoli smo toga svjesni. Sve ono što se događa u kući u kojoj odrastam, upijam i ne znajući. Na mene djeluju i ostavljaju traga na mojoj duši i mom duhu svade mojih roditelja, očovo pijanstvo, majčina mrzovolja, bratske zavade, rodbinska posvađanost.

Urastam u svade i strukture neraščišćenih odnosa. Upijam međusobne mržnje, baštinim predrasude i nastavljam zlo-pamćenje. Preuzimam nasilje kao način ophođenja s drugima. Preuzimam krađu kao način preživljavanja. Učim vidjeti u drugome opasnost i prijetnju. Učim kako je najvažnije izboriti se za sebe, kako je svatko sam sebi najvažniji, jer je, eto, i „Bog sebi najprije stvorio bradu“. Još prije nego što dodem sebi, svijesti o svojoj slobodi i snazi vlastite odluke mnogo toga je već postalo mehanizam, automatizam, samorazumljivo ponašanje i mišljenje. Tako i neprimjetno ulazim u mrežu strukture grijeha.

Utopljen u ozračje grijeha, formula „grijeh struktura“ postaje odjednom zastor koji prekriva obzor za moju grešnost i otvara samo procjep kroz kojega vidim tuđu grešnost ili grešnost struktura. Nedvojbeno je da same strukture mogu biti grešne i da to najčešće i jesu, ali sve dotle dok to ostaje na razini političke borbe, upadamo u sljepilo u kojem mi brvno u oku uopće ne smeta da vidim trn u bratovu oku, ali mi itekako smeta da vidim samo brvno u svome.

Oduvijek je to tako bilo: tko god vidi samo tuđi grijeh i samo grijeh struktura, taj neće vidjeti svoju vlastitu utopljenost u grijeh i neće nadasve vidjeti strukturu grijeha. A struktura grijeha je takva da me udaljuje od Boga još prije negoli i počinim kakav osobni grijeh. Ona je takva da stvara ozračje u kojem je grijeh ispravan i opravdan još prije nego što ga počinim.

Tako će upravo na društvenoj razini struktura grijeha poticati da se i dalje govori o tuđim grijesima, a da za svoje pronađem ispravljanje i izvogle. Ona će i dalje podržavati poznanstvo i veze umjesto stručnosti. Govorit će o „stručnosti“, a misliti podobnost, o „pravednosti“, a misliti o privilegijama. Tako struktura grijeha nastavlja živjeti i djelovati dok se mijenjaju političke strukture.

Vjera i struktura grijeha

Kršćanstvo, naravno, prepoznaje grijeh struktura, ali ono se najprije sućeljava sa strukturom grijeha. Ono u svom temelju nosi svijest kako je svijet utopljen u strukturu grijeha i kako izlaz iz te strukture nije najprije politički, nego vjerski. Struktura grijeha se ne mijenja promjenom struktura, ona se mijenja obraćenjem. Obraćanje je popraćeno snažnim uvidom u strukturu grijeha koja me drži u ropstvu i istodobnim otvaranjem očiju koje vide izlaz kroz Krista, koji je svjetlo. Obraćanje je otvaranje očiju za vlastitu uhvaćenost u grijeh kroz mnogovrsno sudjelovanje u strukturi grijeha, a time onda i kroz podržavanje grijeha struktura. Tek iz iskustva obraćenja postaje raz-

I dok je za političku smjenu jedne strukture potrebno dobiti izbore, za oslobađanje od strukture grijeha potrebno je obratiti se i, nakon obraćenja, ulagati stalni trud u borbu protiv grijeha i njegovih zamršenih i skrivenih struktura.

vidno kako se grijeh struktura ne može promijeniti ukoliko se sustavno ne sućelimo sa strukturom grijeha. To, drugim riječima, znači kako politički i društveni odnosi ne donose osobno oslobađanje od grijeha i njegove strukture, ali kako osobno obraćenje i oslobađanje itekako daju snagu za sućeljavanje sa strukturom grijeha.

I dok se političke borbe vode oko optuživanja drugoga i pronalaženja grijeha struktura, vjera je nadasve uvid u strukturu grijeha, u osobno sudjelovanje u njoj, ali nadasve i jaka svijest o mogućem izlazu iz njegove zarobljenosti. I dok je za političku smjenu jedne strukture potrebno dobiti izbore, za oslobađanje od strukture grijeha potrebno je obratiti se i, nakon obraćenja, ulagati stalni trud u borbu protiv grijeha i njegovih zamršenih i skrivenih struktura. ■

● **Göttingen** – Pomoćni zagrebački biskup mons. Josip Mrzljak pohodio je 2. srpnja HKM Göttingen i slavio svečanu misu na kojoj su se okupili brojni vjernici. Tom prigodom biskup je podijelio sakrament potvrde 20 krizmanika, a prvoj svetoj pričesti pristupilo je troje mladih vjernika. Biskup je pozvao okupljene vjernike da ne zanemaruju nedjeljno misno slavlje, jer je ono izvor duhovne snage za vjeru i život općenito.

A. Ivančić

● **Augsburg** – Vjernici ove zajednice imali su početkom lipnja trodnevnu duhovnu obnovu i hodočašće u pokrajinsko marijansko svetište „Maria Vesperbild“. Tom prigodom obilježena je i 30. obljetnica HKM Augsburg. Pobožnosti i misna slavlja je predvodio i propovijedao fra Branimir Musa iz Međugorja.

Folklorna
grupa
Hrvatskoga
doma
Hanau

je održano pod geslom „Otvorite vrata Kristu“, a misno slavlje je predvodio i propovijedao dr. Vlado Košić, pomoćni biskup zagrebački. Pokorničko bogos-

● **Mannheim** – Mladi su početkom srpnja priredili kviz znanja u kojem su sudjelovale dvije skupine srednjoškolaca i studenata. Pitanja su se odnosila na kulturu, povijest, religiju, sport i svakidašnji život. Obje skupine pokazale su vrlo dobro znanje, tako da je pobjednička skupina bila u prednosti za samo nekoliko bodova. Ocjenjivački sud je obje skupine nagradio vrijednim knjigama koje je odabrala Slava Mihaljević, nastavnica Hrvatske dopunske škole. Knjige je darovao župnik vlč. Vinko Radić. U glazbenom dijelu programa nastupili su Ana Truyen, Kata Jozić, Kristina Stojić i dr. Goran Škerlep, a cijeli program je vodila Tihana Dujmović. I. Žan

„Zlatne žice“ – tamburaški orkestar HKM Balingen

Duhovnom glazbom i pjesmom slavlja je ukrasio i međugorski župni zbor „Kraljica mira“. U misama, hodočašću, sakramentu pomirenja, razmatranjima, molitvi krunice i klanjanju pred Presvetim sudjelovao je veliki broj vjernika. Time su pokazali da im je Bog potreban i da im je potrebno zajedništvo u vjeri i ljubavi s drugima.

R. Crnogora

● **Zwiefalten** – Na jubilarom 20. hrvatskom hodočašću u Gospinu svetišću Zwiefalten okupilo se 18. lipnja više tisuća hrvatskih hodočasnika iz biskupije Rottenburg-Stuttgart. Hodočašće

lužje predvodio je fra Dušan Džimbeg, voditelj HKM Ludwigsburg, a župni zbor te misije predvodio je misne pjesme. Članovi zbora, koji je pjevao višeglasno i solo dionicama, izmamili su pljesak nazočni hodočasnici. Sve nazočne pozdravio je i prelat Jürgen Adam.

Popodnevni program odvijao se pod šatorom ispod kojega može stati preko tri tisuće ljudi. Za smještaj i okrepu hodočasnika godinama se brinu njemačke sportske udruge iz Zwiefaltena. Za dobro raspoloženje pobrinuo se VIS „Melody“ te tamburaški orkestar „Zlatne žice“ iz HKM Balingen.

I. Komadina

● **Rothenburg o.T./Bamberg** – Prevladati daljinu i nepoznato; približiti se i upoznati; odvažiti se i krenuti u pohode jedni drugima, i to u kršćanskom hodočasničkom duhu. Kako bi se to i ostvarilo hrvatska katolička zajednica iz Rothenburga ob der Tauber (koja pripada HKM Bamberg) bila je 3. lipnja domaćinom svim drugim vjernicima s područja Misije, a to znači iz Bamberga, Coburga i Bayreutha. Susret se dogodio u župnom centru sv. Ivana. Misu je predvodio don Vinko Kraljević, a pjevanje su vodili domaćini. Predstavnik svake zajednice pozdravio je vjernike drugih zajednica i upoznao ih s vlastitom zajednicom. Nakon mise poslužena je obilata večera s hrvatskim specijalitetima, a veselje susreta nastavljeno je uz glazbu i pjesmu VIS-a „Domino“. Slavlj su se pridružili i njemački prijatelji.

P. Mikić / Vjernici iz Rothenburga

● **Deggingen** – Vjernici HKM Göppingen i okolnih misija hodočastili su 12. lipnja po 25. put u marijansko svetište „Ave Maria“ u Deggingen. Hodočašće i misu predvodio je fra Marinko Vukman,

Personalne promjene

Koncem ovog ljeta došlo je do promjena pastoralnoga osoblja u više hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj. Takve promjene su sastavni dio pastoralnog djelovanja Crkve i tako ih valja shvatiti. Promjene u hrvatskom dušobrižništvu u Njemačkoj dogovorene su na mjerodavnim crkvenim razinama, a to znači na razini mjesne njemačke i domovinske Crkve, te na razini redovničkih i biskupijskih poglavarstava.

Nekoliko svećenika koji su dulje djelovali u hrvatskom dušobrižništvu u Njemačkoj vraćaju se ovoga puta u domovinu. U ime mjesne i domovinske Crkve, Hrvatski dušobrižnički ured i Delegat, iskreno im zahvaljuju na njihovu pastoralnom radu za hrvatske i druge katolike u Njemačkoj. Hvala im također na suradnji i doprinosu u zajedničkim pastoralnim projektima i pothvatima. U njihovim novim službama u domovini želimo im obilje Božjega blagoslova i osobnoga zadovoljstva.

Onima koji mijenjaju mjesto boravka i djelovanja u samoj Njemačkoj zahvaljujemo također na izuzetnom svećeničkom i ljudskom doprinosu u njihovim dosadašnjim zajednicama. Njihovi vjernici će im zasigurno zahvaliti na najbolji mogući način. U novim zajednicama dočekuju ih novi ljudi i novi izazovi, pa im u njihovu budućem radu želimo

isto tako Božji blagoslov i svako dobro, uz nadu da ćemo nastaviti suradnju na obostrano zadovoljstvo i dobro duša vjernika koji su nam povjereni.

● **BAMBERG – Don Marko Pavletić SDB** je novi voditelj Misije, a bivši voditelj don dr. Vinko Kraljević vraća se u domovinu.

● **BERLIN – Fra Ante Bilokapić** je novi kapelan u Misiji

● **DARMSTADT – Fra Ivan Vidović** je novi voditelj Misije

● **DÜSSELDORF – Fra Branko Brnas** je novi voditelj Misije

● **FRANKFURT – Fra Petar Vučemilo** je novi voditelj Misije, a bivši voditelj fra Leo Delaš odlazi za župnika u njemačku župu St. Gabriel u München.

● **FREISING – Fra Josip Božić Stanić** je novi voditelj Misije

● **HAMBURG – O. Vjekoslav Lasić OP** je novi voditelj Misije, a o. **Anto Bobaš OP** novi kapelan. Bivši voditelj Misije o. dr. Josip Mrkonjić OP i bivši kapelan o. Jozo Mravak vraćaju se u domovinu.

● **MAINZ – Fra Josip Bebić** je novi voditelj Misije

● **METTMAN – Fra Mijo Marić** je novi voditelj Misije

● **MÜNCHEN – Fra Božo Ančić** je novi voditelj Misije, a bivši voditelj fra Petar Gulić vraća se u domovinu. Za novoga kapelana dolazi **fra Ivan Križanović**.

● **NÜRNBERG** – Za novog kapelana dolazi **don Stjepan Pokrivka SDB**.

● **RAVENSBURG** – za novog voditelja Misije dolazi **vlč. Ilija Jokić** (biskupija Đakovo), a bivši voditelj o. Petar Sabolić DI vraća se u domovinu.

● **RÜSSELSHEIM – Fra Berislav Nikić** je novi voditelj Misije, a bivši voditelj fra Milan Lapić vraća se u domovinu.

● **SINDELINGEN – Fra Marinko Vukman** je novi voditelj Misije

● **STUTTGART CENTAR – Fra Nedjeljko Brečić** je novi voditelj Misije

● **TRAUNREUT – Fra Mogomir Kikić** (OFM Sarajevo) je novi voditelj Misije, a bivši voditelj vlč. Mladen Mrakovčić vraća se u domovinu.

● **WUPPERTAL – Fra Ante Maleš** je novi voditelj Misije ■

► a koncelebrirali su svećenici: fra Stipe Nosić, domaćin, vlč. Jakov Župarić (Bad Ditzgenbach (vlč. Ante Đerek (Schwäbisch Gmünd) i vlč. Ilija Krištić (Ulm). Ovo jubilarno hodočašće u godini Velikoga jubileja obilježeno je prigodnom akademijom u mjesnoj dvorani, kojom prilikom je pjevao i recital izveo mješoviti pjevački zbor HKM Göppingen, pod ravnanjem Branka Galica. Za zabavu je svirao duo „Vrući led“.

● **Hanau** – Udruga „Hrvatski dom“ osnovala je svoju folklornu skupinu, koja je po prvi puta nastupila 20. svibnja ove godine u prigodi obilježavanja Dana hrvatske državnosti. Tom slavlju bili su nazočni gradonačelnik Claus Kaminsky i hrvatski konzul u Frankfurtu Mladen Juričić. Folklornu skupinu vode i uvježbavaju Žana i Ivica Petričević. ■

Krizmanici HKM Göttingen s biskupom Mrzljakom

Zagrebački haiku

Z gornjeg grada puknul
top.
Purger je kihnuo.
Gradska kavana je
zatvorena.
Tajkun na odmoru.
Zagreb ostal je
bijel.
Na papiru.
U Manduševcu nestalo
vode.
Maturanti suše odijela.
Penzići žure na
Dolac.
Stigle su – mirovine.
Na Glavnom kolodvoru
gužva.
Srbi se vraćaju.
Zdenac života je
presušio.
Dugo, toplo ljeto.
Na Markovu trgu
veselje.
Štrajkaši dolaze.
Sava je požutjela.
Susjedi
ispiru – zlato.
Iseljenik gleda
konja.
Ban mu maše.
Komercijalna banka pohranila
milijune,
u vreću bez dna.

Ivek Milčec

Djeca mraka

Daleko od svega,
bez osjećaja i svijesti,
zatvoreni u sebe,
u tami, klonulih duša,
žive sami.
Sada su oni djeca mraka
utonuli u san bez
povratka.
Oni ništa ne znaju,
nikog ne poznaju,
više nikog ne vole
ne mare ni za što
nemaju brige osim jedne...
Boje se jutro
jer ih možda
neće biti
sutra

Ivana Biluš

Moj dida

Moj je dida ima tovara
star je bija dvanest godina,
a puleton ga je zva.
U polje po ditelinu
ona dva.
U brdo po drva
ona dva.
Liti pod murvon
ona dva.
Sad je drugo vrime,
sad nas taru stare brige.
Nema više dida a ni tovara.
Zamakli su starinski dani
skončale su motike i samari.
Ko će me vratit u ditiñstvo
kad je cilo selo umrlo?
I stina bi koju suzu pustila
a di neće maslina il' loza.
Ne čuju se više zoron pivci
a ni zvono šta je zadnje brecalo.
Zaresli su puti, kamene ograde pale.
Drača na guvnu mladice plete,
samo vitri i poneki vrepći
na stare kuće slete.
Ispucale škure, rupe su na caklima,
ognjište pokrila samoća.
Nikog više u selu nema
pa ni čuka kad se snoća.
Sad je drugo vrime,
sad nas bole stare brige.
Nema više tovara a ni dida.
Nema bez motike kruva,
– njegova je stara besida.

fra jojo

Usnuli mjesec

(haiku)

1. Usnuli mjesec.
Ispod kape nebeske
zagrljaj tišine.
2. Ptica na grani
pratim je pogledom,
pjesma bez nota.
3. Puni mjesec,
zameo pse lualice
miris krčme.
4. Ples leptira,
utjelovljena nježnost
u proljeće.
5. Jutros je mjesec
osvanuo pod glavom
suncokreta.
6. Suhi cvijet
u škripu kamena,
vapaj prirode.
7. Upucali su
objektivom kamere
mjesečinu.
8. Pritišću godine.
Djetinjstvo me gleda
iz dva albuma.

fra jojo

Nešto o duši

Čovjek ima dušu.
Neprekidno i zauvijek
nitko je nema.
Dani i godine
prolaze
možda i bez nje.
Ponekad se dulje gnijezdi samo
u strahovima i ushitima djetinjstva.
Ponekad samo u čudenju
da smo stari.
U napornim poslovima,
kao što je nošenje pokućstva
i kofera,
ili u pješaćenju u tijesnoj odjeći,
rjetko nam pomaže.
Kad se ispunjava obrazac,
siječe li se meso,
tada ona u pravilu uzima slobodno.
Od tisuća naših razgovora
ona sudjeluje u jednom,
pa ni tada bezuvjetno,
jer ona radije šuti.
Boli li nas tijelo,
ona se krišom udaljava.
Izbirljiva je ona:
nerado nas gleda u mnoštvu,
u zbrci interesa
i kad god se borimo za bilo kakvu prednost
njoj se gadi.
Radost i žalost
nisu joj dva različna osjećaja.
Samo kad se oboje spoje
i ona je tu nazočna.
S njom možemo računati
kad smo nesigurni
i radoznali prema svemu.
Od materijalnih stvari
ona voli satove s klatnima
i zrcalo, koji neumorno rade
i kad nitko ne gleda.
Ona ne kazuje odakle dolazi
i kad će opet iščeznuti,
ali izričito čeka takva pitanja.
Čini se da i nas,
bez obzira kakvi smo,
ona ipak za nešto treba.

Wisława Szymborska
(S njemačkoga: A. Batinić)

Isprika

U nekoliko pjesama Dolores Grmače koje smo objavili u prošlom broju došlo je do premetanja stihova prilikom slaganja teksta. U pjesmi pod naslovom „Sjeta u kosi“ prvi stihovi treba da glase: „U prebivalištu sjenki, ne ostavi me!“ Autorici i čitateljima se ispričavamo. Uredništvo

Brief des Delegaten

Die Würde des Menschen ist unantastbar

Tanz als Gebet
am Tag der
ausländischen
katholischen
Gemeinden
im Bistum
Umburg am
diesjährigen
Pfingstmontag

Liebe Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde,

in diesem Brief möchte ich Sie ein wenig näher mit dem Thema unseres pastoralen Symposiums bekanntmachen, das vom 9.-12.10.2000 in Bergisch-Gladbach stattfindet. Das Rahmenthema dieses Treffens lautet: „Die kroatische Migrantenfamilie“ und soll unter folgenden Aspekten betrachtet werden: „Die moderne Familie – Modelle und Trends“, „Ehe und Familie im Konflikt mit anderen gesellschaftlichen Werten“, „Ehe und Familie – Gottes Plan und die Rolle der Familie bei der Evangelisierung“, „Ehe und Familie in Kroatien und Bosnien-Herzegowina“, „Aufgeschobenes Leben – die kroatische Migrantenfamilie in Westeuropa“.

Warum wollen wir uns gerade mit diesem Thema beschäftigen? Eben deshalb, weil es hierbei um uns geht, um unser Leben und unsere Arbeit im Ausland, um unsere Existenzprobleme, um unser gesellschaftliches, kulturelles und religiöses Leben. Und weil es um Ehe und Familie geht, und zwar um die Familie „unterwegs“, eben um die Migrantenfamilie.

Die Migrantenfamilie ist aus ihrer vertrauten Mitte, aus ihrem sprachlichen und kulturellen Milieu und eben-

falls aus ihrer religiösen Mitte herausgerissen und trifft als solche auf andere Mentalitäten, Sprachen, Kulturen und auf andere Religionen. Sie wird mit anderen Auffassungen von Ehe und Familie konfrontiert.

Außer diesen fachspezifischen Referaten werden uns auch die Koreferate der Seelsorger und pastoralen Mitarbeiter aus einigen westeuropäischen Ländern zugute kommen, in denen über die praktischen Erfahrungen sowie über Grenzen und Möglichkeiten der Pastoral der Migrantenfamilie referiert wird.

Ende September diesen Jahres findet die Feier zum 25. Jubiläum der „Woche des ausländischen Mitbürgers / Interkulturelle Woche“ unter dem Motto „Die Würde des Menschen ist unantastbar“ statt. Das erste Mal fand auf Einladung der christlichen Kirchen 1975 der „Tag des ausländischen Mitbürgers“ auf Bundesebene statt. Dieser Tag wuchs mit der Zeit zur „Woche“. Durch diese 25 Jahre hindurch haben die christlichen Kirchen sowie Gesellschafts-, Sport-, Kultur- und andere Vereinigungen eine große Rolle für eine bessere Verständigung mit Menschen anderer Kulturen, Sprachen und Religionen gespielt.

Dieses Jubiläum sollte uns Kroaten ermuntern, uns noch mehr für die Integration in Gesellschaft und Ortskirche zu engagieren.

Die „Woche des ausländischen Mitbürgers“ bietet uns die Möglichkeit, über Broschüren und Bücher und durch gegenseitiges Kennenlernen auch unsere kroatische Kultur zu präsentieren.

Als gläubige Christen sind wir zum gemeinsamen Gebet und zu einer fruchtbareren Zusammenarbeit mit den Ortspfarreien und Bistümern aufgerufen. Glücklicherweise können wir nur gemeinsam mit anderen sein, also als Gemeinschaft, als Kirche.

In den letzten Wochen bringen Politiker und andere Vertreter von Gesellschaft und Kirche über die öffentlichen Medien Vorschläge zur Bekämpfung von Ausländerhass in der BR Deutschland. Die Menschen sind besorgt und verängstigt. Auch wir als Migranten in diesem Land müssen uns fragen: Was können wir für eine bessere Verständigung und Toleranz tun? Inwieweit arbeiten wir am Integrationsprozess und wie verhalten wir uns gegenüber unseren Nachbarn, gegenüber denjenigen mit anderer Überzeugung, Religion oder Hautfarbe?

Auch die diesjährige „Woche des ausländischen Mitbürgers“ wird nicht alle unsere Probleme lösen, wenn wir nicht alle, sowohl die Einheimischen als auch die Ausländer, unsere gesellschaftlichen und christlichen Pflichten ernst genug nehmen. Jeder auf seinem Platz, mit seinen Fähigkeiten und nach seinen Möglichkeiten.

Ich wünsche Ihnen, liebe Leserinnen und Leser, alles Gute bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde*.

Ihr P. Josip Klarić, Delegat

EIN KROATISCHES THEATERSTÜCK STELLT DIE VERLORENE KRIEGSGENERATION VOR

Cigla – „ein langweiliges Drama“

Kroatien erstmals auf der Bonner Theaterbiennale

Die Bonner Theaterbiennale nimmt sich wie ein modernes Babylon aus: 28 Stücke in 24 Sprachen bot das zehntägige Programm bis zum 2. Juli an. Große Theaternationen hatten hier keine Sonderstellung. Ost- wie westeuropäische Länder tauchten mit ihren Produktionen gleichberechtigt auf. Und weil es auf Texte, nicht auf Tanz-, Musik- oder sonstiges Experimentaltheater ankam, standen auf den Bonner Bühnen die Autoren im Mittelpunkt. Sie sind als Paten für die Länder, aus denen sie stammen, eingeladen und haben jeweils ein Stück eines anderen Autors aus ihrer Heimat für das Festival vorgeschlagen. Nach acht Jahren ist jetzt erstmals auch eine Aufführung aus Kroatien dabei. Die kroatische Patin Lada Kaštelan, hat es vorgeschlagen. Es ist eine Produktion des Kroatischen Nationaltheaters Split und heißt Cigla/Ziegel (zigla). Im Titel wirbt das Stück ausgerechnet mit dem Zusatz: „– ein langweiliges Drama“. Das Publikum ließ sich davon offenbar nicht abschrecken: die Vorstellung war restlos ausverkauft.

Zwei Menschen küssen die Illusion: Sie steht als durchsichtiger Vorhang aus Kunststoff zwischen den Schauspielern und dem Publikum. Die konstruierte Musik aus Metall und Hall zersetzt ein schleifendes Geräusch: Der mattweiße Vorhang fällt zu Boden – diese Hülle hat ausgedient, sie wird zur Seite geschafft. Soeben ist der Traum von Liebe, Hoffnung und einem normalen Leben zerplatzt. Es herrscht Krieg. Der Zuschauer darf zusehen, wie vier Brüder in einem kroatischen Wohnzimmer die Zeit der 90er Jahre überdauern.

In einem Gelage versuchen die vier Brüder gemeinsam zu singen: „Wir leiden an der Krankheit – nein, am Liebes-schmerz“ übertönt einer den anderen. Sie haben verlernt, einander als Menschen zu begegnen. Die gemischte Bruderrunde erweitern zwei Frauen. Sie kommen mit Koffern voll Liebe, mit Rucksäcken voll knapp gewordener Lebensmittel, vermögen aber die verlorene Zuneigung ihrer Männer nicht wieder-

zugewinnen. Bald wird jeder von ihnen zum Tier, das gierig nach Essensresten greift, hastig hin- und herhuscht zwischen den Wohnzimmerwänden und dem Schutzkeller. Schattenwesen, die vor der Wirklichkeit zu fliehen versuchen. Den Autor Filip Šovagović trieb folgender Gedanke dazu, diesen Bühnentext zu verfassen: „Ab 1992 wurden wir Kroaten im Prinzip mit dem Angreifer auf eine Stufe gestellt. Bis dahin waren wir Opfer. Da sehe ich Bruchstellen für mich selbst. Der Krieg bekam ab diesem Zeitpunkt eine andere Dimension für mich: Weil du plötzlich merkst, dass du nicht mehr Mensch bist, sondern Tier und dich vor dir selbst ekelst.“

Patriotismus ist passé

Im Text des jungen Dramatikers wird der Ton zwischen den vier Brüdern im Alter von 25 und 47 Jahren immer rauher. So höhnisch raunen sie sich an, dass der Jüngste unter ihnen mit Spitznamen Cigla, Ziegel, allmählich daran zweifelt, ob die Bruderbande zwischen ihnen echt sind. Krieg lässt eben Zweifel an allem aufkommen. Auch dann, wenn man sich zunächst noch auf der rechten Seite wähnt. Was der Krieg zerstört, ist in einer Generation nicht mehr zu reparieren. Solche Einsichten trieben den Schauspieler Filip Šovagović zu Beginn der 90er Jahre dazu, für ein Leben nach dem Krieg zu schreiben. Damit die Last der verlorenen Generation nicht unter den Teppich gekehrt wird. Das hat den damals 25jährigen nicht vor der Einberufung in den Verteidigungskrieg schützen können. Aber die Schreibversuche setzte er fort. Er gehört altersmäßig selbst zu jener verlorenen Generation, die er in seinem mittlerweile dritten Drama beschreibt: „Diese Generation interessiert heute nicht mehr, wie das Land heißt, in dem sie wohnt. Denn Träume vom freien Kroatien haben ihr zuviel Zeit weggenommen – die beste

Zeit. Die Zeit des Patriotismus ist vorbei. Jetzt träumt meine Generation davon, dass man endlich beginnt, diejenigen zu schätzen, die wirklich arbeiten.“

Das größte Problem in Kroatien ist die Mentalität: Alle sind in eine Art kollektive Vergesslichkeit gefallen.“

Der Sohn aus der berühmten Theaterfamilie Šovagović rüttelt an dieser Vergesslichkeit, etwa, wenn er die Hauptperson Cigla sagen lässt: Das Schlimmste am Krieg sei, dass nach dem Friedensschluss alle so tun werden, als ob nichts geschehen sei. Auf der Bühne kündigen sich jedoch die Nachwehen des Krieges so an: Der geistig verkrüppelte Cigla klopft so hart an die Haustür, dass ihn keiner der Brüder erkennt. Mit bitteren Pillen in der Hand läuft der vom Schlachtfeld Heimgekehrte jetzt umher. Soviel er davon auch schluckt – nichts kann ihn heilen. Es ist eine Anspielung auf vergessene Kriegsinvaliden, die ihr Dasein ohne ausreichende Hilfe fristen. So lautet eine der unbequemen Botschaften an jene in Kroatien, die vom Krieg zu profitieren wussten – auf Kosten der eigenen Bevölkerung.

Mythen wirken nicht mehr

Šovagović lässt auch den Mythos von der absoluten Schuldlosigkeit Kroatiens im Krieg um Bosnien nicht gelten. Diese Frage wird nicht mit allgemeinen Hinweisen abgehandelt. Sondern konsequent, wie der Slavist und italienische Regisseur von „Cigla“, Paolo Magelli, einschätzt: „Dieses Stück ist das erste Stück im ehemaligen Jugoslawien, was mit starker Wahrheit über diesen Krieg geschrieben wurde. Filip hat inzwischen ein zweites Stück zu diesem Thema geschrieben. Das zeigt, dass sich diese Debatte fortsetzt. Es ist allerdings unangenehm, über die Sachen realistisch zu sprechen und dabei auch einen Teil von Schuld zu übernehmen. Das ist wirklich nicht leicht.“ Magelli gilt als Kenner der Szene in den neuen südosteuropäischen Staaten. Er kann auf eine Jahrzehnte lange Bühnenarbeit in dieser Region zurückblicken.

Was die Frage nach der Mitschuld Kroatiens am Krieg um Bosnien-Herzegowina angeht, diskutierte zwar immer wieder auch die kroatische Publizistik darüber, doch die Nomenklatura unter Tudman wusste, solche Stimmen leise zu halten.

So blieb auch das Stück *Cigla* bis 1998, also lange nach dem Kriegsende in Kroatien und Bosnien, noch in den Schubladen der Dramaturgen. Dass das ausdrücklich als *langweilig* betitelte Drama noch zu Lebzeiten Tudmans auf die Bühne kam, verdankt Filip Šovagović nicht zuletzt dem Ruf seines Vaters Fabijan, eines angesehenen kroatischen Theater- und Filmemachers. Was Šovagović, senior einst an versteckter Kritik zwischen den Zeilen über den Sozialismus streute, kann Šovagović, junior in seinem nüchternen Bild der verlorenen Kriegsgeneration heute nicht laut genug wiederholen. Verschiedene kakophone Einlagen stehen in der szenischen Aufführung für den Lärm, der in den Köpfen der Verlorenen auch nach dem Krieg geblieben ist. Das wiederholende Mo-

ment in der von Kriegen heimgesuchten Region ist gerade das, was den Autor selbst langweilt. Er lässt die Verückten, Enttäuschten und um ihre besten Jahre gebrachten Menschen in einem ohrenbetäubenden Finale noch einmal zusammenlaufen. Sie sind traurig anzuschauen: Immerzu rutschen sie auf dem unebenen Boden aus: Er lässt ein schönes Parkett ahnen, das einst von gehobener Lebenskultur zeugte. Jetzt ist es in unzählige kleine Teile zerfallen. Darauf zu laufen bedeutet, mit jedem Schritt den Schmerz zu spüren, wenn sich allenthalben spitze Holzreste in die Füße der Bewohner bohren. Die Szene erinnert symbolisch an offene Wunden einer Gesellschaft: Die Zeit wird sie nicht von alleine heilen, bestenfalls die Auseinandersetzung mit dieser Zeit. Mit seinem Stück hat Filip Šovagović dazu einen Ziegelstein beigetragen. Die engagierten Schauspieler entlassen die Zuschauer mit einem plastischen Bild jener Verletzungen, die der Krieg in den Menschen hinterlassen hat.

ksp

BRIEF AUS MAINZ

Ein vielgestaltiger Überblick

Sehr geehrter, lieber Pater Josip,

ich habe mich sehr über die Zusendung der Ausgabe „Lebendige Gemeinde“ gefreut. Sie stellt zum einen einen vielseitigen Überblick über verschiedene kroatische Gemeinden in Deutschland vor; zum anderen ist der besondere Akzent des Berichtes vom *Diözesantag der katholischen Gemeinden anderer Muttersprache* in Mainz für mich sehr wertvoll.

Ebenso herzlich habe ich mich über das beigefügte Bild von unserem gemeinsamen Podium gefreut.

Ihnen wünsche ich von Herzen alles Gute und Gottes Segen für Ihre Arbeit.

Mit freundlichen Grüßen

Dr. W. Guballa · Generalvikar

Der kroatische „Münchhausen“

Die Gesellschaft der kroatischen Intellektuellen Bayerns mit Sitz in München hat am 27. und 28. Mai 2000 in München ein kroatisches Gastspiel der Theateraufführung „Münchhausen“ organisiert.

Die Vorstellung wurde am ersten Tag in deutscher, am zweiten Tag in kroatischer Sprache aufgeführt. Beide Male hat diese Aufführung in einer der Passinger Fabrik-Säle, dieses „kleinsten Münchener Opernhauses“, die Aufmerksamkeit zahlreicher Theaterfreunde auf sich gezogen. Für diesen Erfolg gebührt der Dank vor allem dem brillanten Vili Matula, dem Hauptdarsteller und einem der besten kroatischen Schauspieler der mittleren Generation.

Die Regie der Theateraufführung führte Boris Kovačević, dargestellt wurde diese von der Theaterproduktion „Movens“, dessen Produzent Roman Šušaković Stipanović ist.

Im digit@len Datenstrom

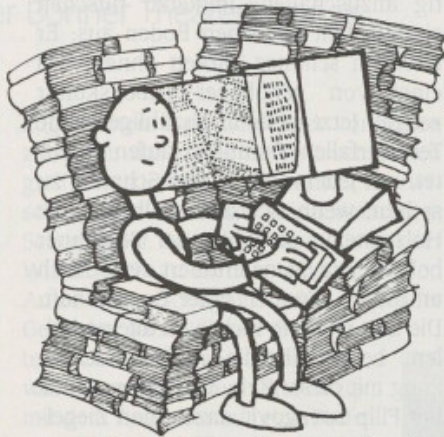
„Bin ich schon drin?“, das fragte Tennisstar Boris Becker verwundert in der bekannten AOL-Werbung und signalisierte den Menschen in Deutschland, dass nun die Zeit reif sei, sich auch endlich an das Internet anzuschließen.

Die staunende Frage „Bin ich schon drin?“ sollte einerseits demonstrieren, dass der Sprung in den digitalen Datenstrom auch für den technisch Ungeübtesten ein Kinderspiel ist und dass es andererseits ein berauschendes Lebensgefühl ist, dazugehören, mitschwimmen bzw. mit „surfen“ zu können im digitalen Datenstrom.

Die Nutzerzahlen des weltumspannenden Internet steigen schnell: Ende 1999 hatten etwa 10,3 Millionen Deutsche einen Internet-Anschluss. Ende des Jahres sollen gut 20 Millionen durchs Netz surfen.

Wer sich nicht anschließt, wird bald zum Außenseiter, der gehört bald zu den modernen Know-Nots, wie sie in den USA in Anlehnung an die Have-Nots, die Habenichtse genannt werden. Tatsächlich entwickelt sich das Internet immer mehr vom Kommunikationsmittel zum Lebensmittel, ohne das einem der Zugang zu vielen Lebensbereichen abgeschnitten wird. In der künftigen Arbeitswelt wird die Verbindung zum weltweiten Datenstrom der Lebensnerv schlechthin sein. Wer heute beispielsweise Arbeit sucht und nicht am Netz hängt, der guckt dumm in die Röhre. Viele Unternehmen erwarten nämlich, dass die Bewerber über ihre Homepage mit ihnen in Kontakt treten. Wer kein Inter-

net hat, wird nie erfahren, dass eine Stelle frei war. Wer also nicht den Anschluss an die Welt verlieren will, sollte sich alsbald einklicken.

Was bedeutet Online-Sein für den Menschen, wie verändert es unsere Art zu arbeiten, zu konsumieren zu denken und sogar zu fühlen? Eine Emnid-Studie hat das untersucht und ist zu folgenden Ergebnissen gekommen:

Die Internet-Menschen sind erfolgreicher, denn sie wissen mehr. Es ist ein großer Unterschied, ein kleines Lexikon im Regal zu haben oder auf das Wissen der ganzen Welt Zugriff haben zu können. Sie haben weiterhin weniger Scheu vor der Zukunft, weil sie im Umgang mit neuer Technik keine Berührungängste haben und letztendlich haben sie mehr Spaß, weil sie die zahlreichen Vorteile des Netzes genießen, und sei es auch nur das billigere Online-Banking. Aber sie sollen auch egoistischer sein, so die

Ergebnisse der Untersuchung. „Ich will Macht und Einfluss“, sagen fast doppelt so viele Surfer wie Deutsche ohne Netzanschluss. Die traditionellen Solidaritätsthemen wie Menschenrechte, Umweltschutz, Familie und Kirche sind den Onlinern weniger wichtig.

Wie sehr das Internet sich auf unsere Gewohnheiten, auf unser Bewusstsein und Fühlen auswirkt, bestätigt auch das Ergebnis, wonach Vielnutzer des Internets an sich beobachtet haben wollen, dass ihr Leben durch das Netz schneller geworden sei. „Es muss alles schnell gehen, ich will alles sofort haben“, so die Antwort. Viele sind bereits genervt, wenn sie auf eine E-Mail warten müssen. Die meisten gaben sogar an, sie seien dadurch auch im täglichen Leben ungeduldiger geworden: Was das Internet an All-Verfügbarkeit verspricht, verlangen Heavy-User auch vom realen Leben. Auch den Komfort, den das Internet bietet, z.B. rund um die Uhr einkaufen zu können, verlangen die meisten Internet-User auch im realen Leben: sie wollen auch am Sonntag durch die realen Läden stöbern können.

Obwohl ich selbst auch zu den begeisterten Täglichen-Surfern gehöre, achte ich stets darauf, mich nicht treiben zu lassen und bei aller Bereicherung, die die Fülle des Netzes zu bieten hat, sind letzterem doch gewisse Grenzen gesetzt.

Nichts kann mir zum Beispiel einen gemütlichen Einkaufsbummel ersetzen, bei dem ich die Ware anfassen und anprobieren kann. Virtuelles Shoppen ist zwar schnell, einfach und bequem, aber es hat ein großes Problem: es ist einfach nicht sinnlich! **Antonia Tomljanović-Brkić**

Freundschaft

Da saß er wieder in seinem dunklen Zimmer, allein und völlig zufrieden mit dem Gürtel um seinen dünnen Arm geschnallt. Er hört mich nicht. Er hört mich nie, wenn er Velvet Underground hört. Ja, Lou Reed ist sein Leben. Heroin ist sein Leben. Seit drei Jahren hängt mein Freund an der Nadel. Ich weiß nicht mehr, wieviel Geld er mir schuldet. Aber ich bin glücklich, wenn er glücklich ist. Niemand weiß davon, nur ich. Schließlich hat er viel zu verlieren, seinen Job, das Geld seiner Eltern, seine Zukunft. Jetzt hat er mich gesehen. Er ist so dünn und blass. Eigentlich mag ich ihn nicht, wenn er

auf Heroin ist und er mag es nicht clean zu sein. Er war früher so schön. Die Mädchen sind immer nur sabbernd hinter ihm hergekrochen. Das letzte Mal, dass er wirklich sauber war, war auf dem letzten Lou Reed Konzert. Das war auch das letzte Mal, dass er ohne H. richtig glücklich war. Seit Tina tot ist, ist er immer auf Heroin. Da liegt er, ein Haufen Scheiße und Elend. Ich weiß nicht, warum ich es noch geheimlichen soll. Man hat ihn seit Wochen nicht mehr gesehen. Ich habe ihn nie nach einer Entziehungskur gefragt. Das hätte er sowieso abgelehnt. Er will nicht aufhören. Tina würde ihn verrückt machen. Außerdem hat er ja schon Aids. Es läuft

gerade „Beginning to see the light“ von Velvet Underground. Drei lange Jahre schon quält mich mein Gewissen. So gerne hätte ich seinen Eltern Bescheid gesagt, so gerne hätte ich ihn ins Krankenhaus gebracht, so gerne hätte ich ihn zurückgeholt. Immer wieder lügen und schweigen und dulden. Aber ich versteh ihn jetzt. Er hat seine Augen geschlossen und seine Haut ist ganz weiß. Ich setze mich neben ihn. Er legt sich in meinen Schoß. Er hat zuviel genommen. Er sieht mich an, lächelt und singt: „Now I'm beginning to see the light.“ Dann schweigt er. Es ist 23 Uhr. Es läuft „Heroin“ von Velvet und er ist so kalt, so furchtbar kalt.

Ivana Kaloci

BERLIN

Brak je svetinja

U petak, 14. srpnja, u crkvi sv. Klementa u Berlinu zahvalili su Bogu za 50 godina vjernosti u braku i obnovili pred oltarom svoju vjernost gosp. Ivo Kviring i njegova supruga dr. Berta Kviring. Crkveno su se vjenčali u Vinkovcima dok su još bili zagrebački studenti. Ivo je akademski muzičar koji je bio član Zagrebačkih solista, zatim koncert-majstor u stuttgartskom komornom orkestru, te član berlinskog simfonijskog orkestra, a dr. Berta, anesteziolog, radila je više godina u velikoj stuttgartskog gradskoj bolnici sv. Katarine i bila njezin prvi Oberarzt, te u drugim bolnicama. U vrijeme domovinskog rata mnogo su djelovali humanitarno. Pomoć su slali u istočnu Slavoniju, a u tome su im pomagali gosp. Stjepan i Pavica Lozančić. U crkvi sv. Klementa bili su okruženi vijencem prijatelja, a to su bračni parovi: Zlatko i Ivana iz Vinkovaca, Günther i Elen iz Kiela, Filip i Rajka iz Stuttgarta, Rudi i Višnja iz Zagreba. Svetu misu slavio je i svečarima uputio nekoliko toplih riječi fra Jozo Župić. U veselom razgovoru nakon mise bilo je zanimljivo čuti kako su naši „zlatni svečari“ gledali na brak. Ivo je gledao na brak i na svoj zajednički život s Bertom kao na „vrt koji se mora njegovati. Koji put u tom vrtu naraste i nešto što se ne želi. Uvijek sam bio prožet optimizmom i kad nije raslo najljepše cvijeće. Izbjegavao sam grde riječi“.

Gospođa Berta bila je kratka: „Brak je svetinja koju treba čuvati i oplemenjivati.“

„Zlatni svečari“ dobili su na dar od fra Jozu uokvirenu sliku Gospe od Zdravlja.

Nadareni mladi glumci

Hrvatsko kazalište mladih „Ivana Brlić-Mažuranić“ iz Berlina prikazalo je 7. i 9. srpnja predstavu pod naslovom „Kako nastaje kazališna predstava“ prema ideji Karola Čapeka. Češki pisac Karol

Čapek (1890.–1938.) svojim je tekstom na humorističan i nenametljiv način približio i pojasnio proces nastajanja kazališne predstave. Sigurno je da se puno toga promijenilo od vremena (1925.) kada je pisan taj tekst, ali nema sumnje da se on i dan-danas čita s nesmanjenim zanimanjem. Za hrvatsko kazalište mladih taj je tekst polazište umjetničko-pedagoškog procesa u nastajanju ove predstave u kojoj se na zabavan način pojašnjava proces nastaja-

nja kazališne predstave pomoću elementa groteske i fantastičnog, takozvanog gramologovora, gdje se igra, glumi i pleše. Djelatnosti i pozivi unutar kazališta bivaju približeni i pojašnjeni ansamblu i publici, kao, primjera radi, vječita sukobljenost redatelja (u predstavi redateljke koja pomoću teksta stvara vlastitu predstavu mijenjajući „izvornost“ teksta) i pisca, koji želi što manje mijenjati, sačuvati što više izvornosti pisanog teksta. Oko ovoga sukoba se okreće i iz njega nastaje ta pažnje vrijedna predstava koju su vrlo dobro odigrali:

Ana i Katarina Cvitić, Boro i Martina Čulina, Miro i Marko Dizdar, Mirko Fric, Iskra Eterović, Antonija Krizmanić, Daniel i Ivica Nikolić, Darko Radosavljev, Damir i Dijana Šalomon, u režiji Nikše Eterovića.

Predstava je prikazana u kazališnoj dvorani „Pumpe“, Lützowstr. 42 Berlin-Tiergarten.

Hrvatsko kazalište mladih Ivana Brlić-Mažuranić okuplja oko 20 osoba, od 9 do 26 godina, te nekoliko odraslih, roditelja i prijatelja kazališta. Dosad su izveli predstave „Regoč“, prema istomenoj bajci Ivane Brlić-Mažuranić i „Dnevnik Adrijana Molea“.

Dan Hrvatske dopunske škole

U dvorani HKM Hrvatska dopunska škola u Berlinu proslavila je 1. srpnja svoj dan svečanom priredbom u kojoj su nastupili svi uzrast djece i mladih. Sve uzvanike, izvođače i nastavnike pozdravio je koordinator HDŠ Pavo Kovačević. Program su animirali učenici Danijela i Ivica. Priredba je bila podijeljena u dva dijela. U prvom dijelu izveden je program pod naslovima: „Marulu u pohode“, „Hrvatska u mom srcu“ i „Da, govorim hrvatski“.

Drugi dio programa glasio je: „Berlinsko nebo za hrvatska djetinjstva“.

I zaista su djeca hrabro i neustrašivo, vedro i veselo, uspravno, pjesmom, šalom, plesom i na kraju rock glazbom novoformiranog sastava „Generacija“ što ga čine Danijel, Ivica i Branimir“ oživjeli prostor, zapalili srca prisutnih i zaslužili dugotrajni pljesak. Nakon završetka programa mnogi su razgledali trokrilnu ploču na kojoj su bili učenički sastavi i crteži. Jozo Župić

Bog iz prve ruke

Crkva mora činiti dobro i prikazivati ga vidljivim. Ona ne smije dopustiti da je naočigled trenutačnim lošim prognozama uhvati panika, nego se ponašati tako da se taj trend ne ostvari, nego da se prekine, izjavio je

pastoralni teolog Paul M. Zulehner. On vidi jasne naznake ponovnog otkrivanja duhovnosti u kulturi, medijima i znanosti. Stoga bi Crkva morala biti „prva adresa“ za sve koji traže duhovnost. On je uvjeren u to da će i mladi tražiti zajedništvo ondje gdje se Bog može iskustiti iz prve ruke. ■

STUTTGART

Vjera i zdravlje

O odnosu vjere i zdravlja predavanje održao dr. fra Anđelko Domazet.

Novčani darovi za Vrliku i Liku.

„Vjera i zdravlje – terapijska dimenzija vjere“ tema je predavanja kojeg je 23. srpnja pred više stotina slušatelja održao dr. fra Anđelko Domazet – profesor na KBF-u Sveučilišta u Splitu. Predavač je govorio o odnosu između vjere i zdravlja te istaknuo usku povezanost

vlja. Isus je spasenje koje je naviještao konkretizirao kroz pomaganje ljudima, kazao je dr. Domazet. Moderna psihologija potisnula je svećenika i dušobrižništvo. Za govor o odnosu zdravlja i spasenja potrebno je upoznati se s onim nutarnjim u čovjeku, a to je duša, jer duh

Pred Domom kulture u Sv. Roku u Lici gosti iz Njemačke predali su novčane darove za izgradnju i obnovu sakralnih i kulturnih objekata

između zdravlja i spasenja koje se konkretizira kroz pomaganje ljudima. Medicina i liječnici dar su Božji ljudima. Molitva i vjera nisu pak zamjena, ali Bog zato nastavlja tamo gdje medicina prestaje, kazao je predavač. Je li moguće promatrati odvojeno čovjekovo zdravlje i spasenje, je li naše zdravlje najveće dobro te da li vjera u Boga čini čovjeka psihički zdravim ili pak bolesnim, samo su neka od pitanja. Na početku predavanja dr. Domazet iznio je različita shvaćanja o bolesti te se pritom posebno osvrnuo na evandeoske izvještaje koji donose različite poglede o bolesti te kazao kako bolesti imaju različite uzroke i kako se u njima treba okrenuti Kristu. Govoreći o odnosu dušobrižništva i medicine, tj. zdravlja i spasenja, predavač je, ustvrdivši kako nije moguće poistovjetiti jedno s drugim, naglasio kako spasenje nije moguće promatrati odvojeno od zdra-

va. Isus je spasenje koje je naviještao konkretizirao kroz pomaganje ljudima, kazao je dr. Domazet. Moderna psihologija potisnula je svećenika i dušobrižništvo. Za govor o odnosu zdravlja i spasenja potrebno je upoznati se s onim nutarnjim u čovjeku, a to je duša, jer duh

Dar za Liku i Vrliku

Na blagdan Gospe od Anđela tročlano izaslanstvo Hrvata iz Stuttgarta u kojem su bili Pavao Bakara, Antun Perić i fra Marinko Vukman posjetili su Zavod za smještaj i rehabilitaciju djece i mladeži u Vrlici i predali novčanu pomoć ravnatelju Antunu Turudiću. Dar u ime hrvatskih ugostitelja članova udruge u Baden-Württembergu predali su Pavao Bakara i Antun Perić, a u ime Misije, fra Marinko Vukman. Mladež iz Zavoda bila je šest godina u progonstvu. Sada su ponovno u Vrlici u obnovljenim paviljonima, a kad obnova bude završena, uz sadašnjih 150 moći će se primiti još tri-desetak djece i mladih kojima je nužna rehabilitacija u takvoj ustanovi.

„I vaš dar će nam pomoći da stvorimo još bolje uvjete“, rekao je ravnatelj Turudić u zahvali donatorima primivši 10 000 DM od hrvatskih ugostitelja, a isto toliko i od voditelja Misije iz Stuttgarta.

Istog dana i blagdana Hrvati iz Stuttgarta boravili su u Gračacu, Svetom Roku i Lovincu u Lici. Tamo su im domaćini bili Josip Vrkljan, načelnik općine Lovinac i župnik u Gračacu fra Ivan Savić. Župnik Savić upoznao je goste s obnovom i gradnjom crkvi i kapela, a zatim im pokazao gradilište franjevačkog samostana u Gračacu koji je u završnoj fazi gradnje.

Fra Marinko Vukman predao je deset tisuća maraka za pomoć obnovi crkvi i dar siromašnim obiteljima, a ugostitelji Bakara i Perić 30 000 DM za dovršenje doma kulture u Svetom Roku.

Voditelj Misije iz Stuttgarta naglasio je da dar dolazi od hrvatskih katolika u trenucima kad je Lika u srcu Hrvatske i u srcu svih Hrvata jer je dobila novu Gospičko-senjsku biskupiju, čime je Crkva u Hrvata pokazala kako joj je stalo do vjernika, povratnika i doseljenika iz drugih krajeva Hrvatske i BiH, ali i do duhovne obnove u tom dijelu domovine.

U ime Hrvata iz Pforzheima i drugih gradova koji su se od 1992. do 1995. god. odazvali svojim priložima za Zakladu dr. Mile Budak, 51 000 DM istoga je dana načelniku Lovinca predao Nikola Racić za uređenje Doma kulture u Lovincu, na čemu je od srca zahvalio načelnik Josip Vrkljan.

Dolazak i darovi Hrvata iz Njemačke još su jednom potvrdili kako ima onih koji ni sada ne zaboravljaju potrebe u domovini ili pomažu u širenju sveukupne duhovnosti.

M.V./M.S.

FREISING

„Gospodin je moja snaga...”

Velik i svečan dan bio je 9. srpanj 2000. za Hrvatsku katoličku zajednicu Freising. Naš župnik fra Ante Maleš proslavio je, uz prisustvo velikog broja vjernika iz svih krajeva Misije, srebrni jubilej: 25. obljetnicu misništva.

Na početku svete mise podsjetili smo se na njegov put od rodnog mu Gljeva kod Sinja, gimnazijskih i bogoslovskih godina u Dubrovniku, Splitu i Makarskoj, svećničkog redjenja u Kijevu, mlade mise u Gljevu, te pastoralnih službi od Sinja, Otoka, Hrvaca, Münchena do Freisinga.

Srebrni misni jubilej fra Ante Maleša

Foto: Z. Šitum

U tijeku misnog slavlja, koje je pripremljeno pod geslom fra Ante „Gospodin je moja snaga, Gospodin je moja pjesma“, molili smo za njegov daljnji životni put, a spomenuli smo se i njegovih pokojnih roditelja koji su ga usmjerili na Božje staze. Nakon molitve vjernika najmladi

Misije predali su slavljeniku cvijeće i kalež, dar svih vjernika naše zajednice.

Svečano mislo slavlja uveličali su i naši njemački prijatelji, prije svega, gradonačelnik (Oberbürgermeister) grada Freisinga dr. Dieter Thalhammer sa suprugom, predstavnici CSU frakcije, gradskog vijeća, te posebno naši dugogodišnji prijatelji i suradnici g. Richard Kömpel sa suprugom. Iz domovine, iz Splita, za ovu prigodu došla su subraća fra Ante, gvardijan samostana Gospe od Zdravlja fra Petar Milanović-Trapo i fra Stipica Grgat, a iz Ulma njegova sestra Mare.

Nakon duhovne okrepe i misnog slavlja u Freisingu nastavili smo uz tjelesnu okrepu, roštilj i balote, omiljeni sport fra Ante kojim je zarazio i mnoge župljane u Neufahrnu.

Još jednom smo slavljeniku zahvalili za godine koje je proveo s nama, za sve dobro što je učinio i zaželjeli mu Božji blagoslov u njegovom budućem radu. ■

Njemački prijatelji s nadgrado-načelnikom dr. Dietherom Thalhammerom na fra Antinom srebrnom misnom slavlju.

Foto: Z. Šitum

Nebo je zavičaj

Neki ljudi koji su jednom bili otišli od kuće pa se onda vratili, imali su i ovakvo iskustvo. Zavičaj nisu samo obrisi brda i šuma, poznati zidovi i ulice, stare stolice i tapete. Zavičaj je ondje gdje je ljubav, gdje se čovjek osjeća dobro i prihvaćeno. To iskustvo ne znači da se njime omalovažava tudina, da se u njoj nema što raditi. Ono u sebi sadrži samo sigurnu slutnju, da je čovjekova sreća povezana sa „zavičajem“ i toj sreći se čovjek nada dokle god živi.

Vjera koja se pouzda u Božja obećanja u svjedočanstvima svoje sebeobjave, i koja drži mogućom nadu, uspjeh i sreću, a koji idu prema ispunjenju ljudskoga života, kojega kod mnogih ljudi

nosi iskustvo Boga i odnos prema Isusu, koji su mogući ovdje i sada, jamči identitet i ovdje i ondje. Slika konačnog ispunjenja je upravo „nebo“. Mogla bi to biti i „ispunjena ljubav“, gledanje ljubavi Božje u licu Isusa Krista, posvemašnje i istinsko prožimanje našega ja u svim njegovim dimenzijama i slojevima ljubavlju Kristovom, vođenje naših ljudskih odnosa prema beskonačnom uspjehu, ispunjenje cjelokupnog zajedničkog življenja u stvorenju Božjem.

Ispunjenje neće moći učiniti neučinjenim ono što je učinjeno. Ako se sve što se dogodilo nalazi u Bogu, mi ćemo sve te priče ponovno susresti u Bogu. Ono što je ovdje uspjelo, što je bilo

dobro, ulijeva se bez vrludanja u ispunjenje, jer je omogućeno i nošeno Duhom Božjim, koji sve privodi k ispunjenju. Ali ostat će i ono što nije uspjelo i ono što je zlo. Ono što nam se čini besmislenim, a toga je puno, ono što nas je boljelo: o tomu ćemo htjeti i morati znati, u mjeri u kojoj se to temelji u ljubavi Božjoj. Ono što je pomirljivo, bit će pomireno, ali nisu pomirljivi svi događaji ljudske povijesti. Sveto pismo izvješćuje da nisu nestali ožiljci rana ni na uskrslom Isusu. Ožiljci i bol solidarne ljubavi ostat će u onom ispunjenju, u kojem i mi nešto pitamo Boga i imamo pravo na odgovor, na ono što nam se u ovoj povijesti učinilo nespojivim s milosrdjem Božjim i što stalno postavlja pitanje opravdanja Boga.

Herbert Vorgrimler

STUTTGART

Vjera i zdravlje

O odnosu vjere i zdravlja predavanje održao dr. fra Anđelko Domazet.

Novčani darovi za Vrliku i Liku.

„Vjera i zdravlje – terapijska dimenzija vjere“ tema je predavanja kojeg je 23. srpnja pred više stotina slušatelja održao dr. fra Anđelko Domazet – profesor na KBF-u Sveučilišta u Splitu. Predavač je govorio o odnosu između vjere i zdravlja te istaknuo usku povezanost

vlja. Isus je spasenje koje je naviještao konkretizirao kroz pomaganje ljudima, kazao je dr. Domazet. Moderna psihologija potisnula je svećenika i dušobrižništvo. Za govor o odnosu zdravlja i spasenja potrebno je upoznati se s onim nutarnjim u čovjeku, a to je duša, jer duh

Pred Domom kulture u Sv. Roku u Lici gosti iz Njemačke predali su novčane darove za izgradnju i obnovu sakralnih i kulturnih objekata

između zdravlja i spasenja koje se konkretizira kroz pomaganje ljudima. Medicina i liječnici dar su Božji ljudima. Molitva i vjera nisu pak zamjena, ali Bog zato nastavlja tamo gdje medicina prestaje, kazao je predavač. Je li moguće promatrati odvojeno čovjekovo zdravlje i spasenje, je li naše zdravlje najveće dobro te da li vjera u Boga čini čovjeka psihički zdravim ili pak bolesnim, samo su neka od pitanja. Na početku predavanja dr. Domazet iznio je različita shvaćanja o bolesti te se pritom posebno osvrnuo na evanđeoske izvještaje koji donose različite poglede o bolesti te kazao kako bolesti imaju različite uzroke i kako se u njima treba okrenuti Kristu. Govoreći o odnosu dušobrižništva i medicine, tj. zdravlja i spasenja, predavač je, ustvrdivši kako nije moguće poistovjetiti jedno s drugim, naglasio kako spasenje nije moguće promatrati odvojeno od zdra-

i duša utječu na tijelo. Dobar liječnik povezuje medicinsku terapiju s duhovnom terapijom te vodi računa o svim dimenzijama i potrebama čovjeka, među kojima je i čovjekova potreba za Bogom. Konstatirajući kako ljudi često traže pomoć najprije od liječnika, a tek kasnije od Boga, istaknuo je zaboravljenu evanđeosku istinu da Bog liječi. Govoreći o nutarnjem ozdravljenju predavač je posebno istaknuo kako je ono najpotrebnije na emocionalnom području iz kojeg proizlaze različite međuljudske povrede. No, Božja se slava ne očituje samo u ozdravljanju čovjeka, već i tako da se bolesnik osjeća ojačanim u svojoj bolesti i predano je živi. U kršćanstvu nije važnije misliti na vlastito zdravlje, već na nedaće i patnje bližnjih. Nakon predavanja razvila se živa diskusija koju je moderirao fra Marinko, a predavač je odgovarao na pitanja nazočnih slušatelja.

Dar za Liku i Vrliku

Na blagdan Gospe od Anđela tročlano izaslanstvo Hrvata iz Stuttgarta u kojem su bili Pavao Bakara, Antun Perić i fra Marinko Vukman posjetili su Zavod za smještaj i rehabilitaciju djece i mladeži u Vrlici i predali novčanu pomoć ravnatelju Antunu Turudiću. Dar u ime hrvatskih ugostitelja članova udruge u Baden-Württembergu predali su Pavao Bakara i Antun Perić, a u ime Misije, fra Marinko Vukman. Mladež iz Zavoda bila je šest godina u progonstvu. Sada su ponovno u Vrlici u obnovljenim paviljonima, a kad obnova bude završena, uz sadašnjih 150 moći će se primiti još tri-desetak djece i mladih kojima je nužna rehabilitacija u takvoj ustanovi.

„I vaš dar će nam pomoći da stvorimo još bolje uvjete“, rekao je ravnatelj Turudić u zahvali donatorima primivši 10 000 DM od hrvatskih ugostitelja, a isto toliko i od voditelja Misije iz Stuttgarta.

Istog dana i blagdana Hrvati iz Stuttgarta boravili su u Gračacu, Svetom Roku i Lovincu u Lici. Tamo su im domaćini bili Josip Vrkljan, načelnik općine Lovinac i župnik u Gračacu fra Ivan Savić. Župnik Savić upoznao je goste s obnovom i gradnjom crkvi i kapela, a zatim im pokazao gradilište franjevačkog samostana u Gračacu koji je u završnoj fazi gradnje.

Fra Marinko Vukman predao je deset tisuća maraka za pomoć obnovi crkvi i dar siromašnim obiteljima, a ugostitelji Bakara i Perić 30 000 DM za dovršenje doma kulture u Svetom Roku.

Voditelj Misije iz Stuttgarta naglasio je da dar dolazi od hrvatskih katolika u trenucima kad je Lika u srcu Hrvatske i u srcu svih Hrvata jer je dobila novu Gospičko-senjsku biskupiju, čime je Crkva u Hrvata pokazala kako joj je stalo do vjernika, povratnika i doseljenika iz drugih krajeva Hrvatske i BiH, ali i do duhovne obnove u tom dijelu domovine.

U ime Hrvata iz Pforzheima i drugih gradova koji su se od 1992. do 1995. god. odazvali svojim prilozima za Zakladu dr. Mile Budak, 51 000 DM istoga je dana načelniku Lovinca predao Nikola Račić za uređenje Doma kulture u Lovincu, na čemu je od srca zahvalio načelnik Josip Vrkljan.

Dolazak i darovi Hrvata iz Njemačke još su jednom potvrdili kako ima onih koji ni sada ne zaboravljaju potrebite u domovini ili pomažu u širenju sveukupne duhovnosti.

M.V./M.S.

FREISING

„Gospodin je moja snaga...“

Velik i svečan dan bio je 9. srpanj 2000. za Hrvatsku katoličku zajednicu Freising. Naš župnik fra Ante Maleš proslavio je, uz prisustvo velikog broja vjernika iz svih krajeva Misije, srebrni jubilej: 25. obljetnicu misništva.

Na početku svete mise podsjetili smo se na njegov put od rodnog mu Gljeva kod Sinja, gimnazijskih i bogoslovskih godina u Dubrovniku, Splitu i Makarskoj, svećničkog redjenja u Kijevu, mlade mise u Gljevu, te pastoralnih službi od Sinja, Otoka, Hrvaca, Münchena do Freisinga.

Srebrni misni jubilej fra Ante Maleša

Foto: Z. Šitum

U tijeku misnog slavlja, koje je pripremljeno pod geslom fra Ante „Gospodin je moja snaga, Gospodin je moja pjesma“, molili smo za njegov daljnji životni put, a spomenuli smo se i njegovih pokojnih roditelja koji su ga usmjerili na Božje staze. Nakon molitve vjernika najmladi

Misije predali su slavljeniku cvijeće i kalež, dar svih vjernika naše zajednice.

Svečano mislo slavlja uveličali su i naši njemački prijatelji, prije svega, gradonačelnik (Oberbürgermeister) grada Freisinga dr. Dieter Thalhammer sa suprugom, predstavnici CSU frakcije, gradskog vijeća, te posebno naši dugogodišnji prijatelji i suradnici g. Richard Kömpel sa suprugom. Iz domovine, iz Splita, za ovu prigodu došla su subraća fra Ante, gvardijan samostana Gospe od Zdravlja fra Petar Milanović-Trapo i fra Stipica Grgat, a iz Ulma njegova sestra Mare.

Nakon duhovne okrepe i misnog slavlja u Freisingu nastavili smo uz tjelesnu okrepu, roštilj i balote, omiljeni sport fra Ante kojim je zarazio i mnoge župljane u Neufahrnu.

Još jednom smo slavljeniku zahvalili za godine koje je proveo s nama, za sve dobro što je učinio i zaželjeli mu Božji blagoslov u njegovom budućem radu. ■

Njemački prijatelji s nadgrado-načelnikom dr. Dietherom Thalhammerom na fra Antinom srebrnom misnom slavlju.

Foto: Z. Šitum

Nebo je zavičaj

Neki ljudi koji su jednom bili otišli od kuće pa se onda vratili, imali su i ovakvo iskustvo. Zavičaj nisu samo obrisi brda i šuma, poznati zidovi i ulice, stare stolice i tapete. Zavičaj je ondje gdje je ljubav, gdje se čovjek osjeća dobro i prihvaćeno. To iskustvo ne znači da se njime omalovažava tudina, da se u njoj nema što raditi. Ono u sebi sadrži samo sigurnu slutnju, da je čovjekova sreća povezana sa „zavičajem“ i toj sreći se čovjek nada dokle god živi.

Vjera koja se pouzda u Božja obećanja u svjedočanstvima svoje sebeobjave, i koja drži mogućom nadu, uspjeh i sreću, a koji idu prema ispunjenju ljudskoga života, kojega kod mnogih ljudi

nosi iskustvo Boga i odnos prema Isusu, koji su mogući ovdje i sada, jamči identitet i ovdje i ondje. Slika konačnog ispunjenja je upravo „nebo“. Mogla bi to biti i „ispunjena ljubav“, gledanje ljubavi Božje u licu Isusa Krista, posvemašnje i istinsko prožimanje našega ja u svim njegovim dimenzijama i slojevima ljubavlju Kristovom, vođenje naših ljudskih odnosa prema beskonačnom uspjehu, ispunjenje cjelokupnog zajedničkog življenja u stvorenju Božjem.

Ispunjenje neće moći učiniti neučinjenim ono što je učinjeno. Ako se sve što se dogodilo nalazi u Bogu, mi ćemo sve te priče ponovno susresti u Bogu. Ono što je ovdje uspjelo, što je bilo

dobro, ulijeva se bez vrludanja u ispunjenje, jer je omogućeno i nošeno Duhom Božjim, koji sve privodi k ispunjenju. Ali ostat će i ono što nije uspjelo i ono što je zlo. Ono što nam se čini besmislenim, a toga je puno, ono što nas je boljelo: o tomu ćemo htjeti i morati znati, u mjeri u kojoj se to temelji u ljubavi Božjoj. Ono što je pomirljivo, bit će pomireno, ali nisu pomirljivi svi događaji ljudske povijesti. Sveto pismo izvješćuje da nisu nestali ožiljci rana ni na uskrslom Isusu. Ožiljci i bol solidarne ljubavi ostat će u onom ispunjenju, u kojem i mi nešto pitamo Boga i imamo pravo na odgovor, na ono što nam se u ovoj povijesti učinilo nespojivim s milosrdem Božjim i što stalno postavlja pitanje opravdanja Boga.

Herbert Vorgrimler

LUDWIGSBURG

I. Grbavac zaređen za đakona

U subotu 10. lipnja 2000., u mjestu Saulgau, pomoćni biskup Thomas Maria Renz zaređio je za stalne đakone 11 oženjenih muškaraca, a među njima i dva stranca: Hrvata Ivana Grbavca iz Ludwigsburga i Talijana Antonia Lo Bello iz Schlaitdorfa. Time se broj stalnih đakona, koji se nalaze u aktivnoj službi, u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, popeo na 187. U ovoj biskupiji ima samo četiri Hrvata đakona, a vjerojatno ih je malo i po drugim njemačkim biskupijama.

Tko su stalni đakoni i što oni rade manje je poznato među našim vjernicima u inozemstvu. Neki izražavaju i čuđenje kako oženjeni ljudi mogu biti đakoni?!

Drugi vatikanski sabor je svojom dogmatskom konstitucijom o Crkvi „Lumen Gentium“ obnovio službu stalnih đakona u Katoličkoj Crkvi. Đakonat je prvi stupanj svećeničkog redjenja u Crkvi, te oni koji ga prime postaju pravi članovi klera, posvećenog staleža. U

obredu đakonskog redjenja biskup Thomas Maria Renz je na svakog od kandidata za đakone položio ruke i zazvao Duha Svetoga, svakome je znakovito uručio knjigu Evanđelja i štolu, da ovlašteno u ime Crkve naviještaju Riječ Božju. Đakoni su posrednici između svijeta, zajednice i oltara. U obredima đakoni se odijevaju u bijele haljine kao i svećenici, a štole ne nose oko vrata nego preko ramena poput lente. Đakoni redovito propovijedaju, dijele pričest, krste, blagoslivljaju sklapanje ženidbe, vode sprovode... Oni postaju zastupnicima siromašnih, potlačenih a posebno onih koji žive na rubu Crkve i društva.

Đakon Ivan Grbavac rođen je 6.10.1955. u Klobuku, u Hercegovini, školovao se u domovini i u Njemačkoj gdje je studirao i diplomirao teologiju. Više godina radio je kao pastoralni suradnik u hrvatskim katoličkim misijama Villingen-Schwenningen i Ludwigsburg. Godine 1992. prelazi na njemačku župu sv.

Đakon Ivan Grbavac s obitelji

Ante u Zuffenhausenu, a od 1995. radi u župi Presvetog Trojstva u Ludwigsburgu.

Od 1984. Ivan živi u kršćanskom braku s Ružom Grbavac rod. Radoš, a imaju troje djece: Tomislav (14), Andrija (7), i Laura Kristina (4). Đakon Ivan Grbavac će od 1.9.2000. svoju đakonsku službu obavljati u njemačkoj župi Faurndau.

Obitelji Grbavac iskreno čestitamo. Dao Bog da se još koji Hrvat odluči krenuti Ivanovim putem. **Stanka Vidačković**

ASCHAFFENBURG

Slavili i Hrvati

Aschaffenburg, grad i riječna luka u sjeverozapadnoj Bavarskoj, broji oko 59000 stanovnika. Tu se nalazi i sjedište Hrvatske katoličke misije koja je osno-

vana 1973. a sadašnji voditelj je vlč. Ivan Levak.

U Aschaffenburgu se već niz godina održava, proslava „Dana stranaca“ koja

traje tri dana, od petka do nedjelje. Vrhunac proslave bio je i ovoga puta u nedjelju 9.7. Na velikoj poljani nasuprot renesansnom dvorcu Johannisburg skupio se veliki broj ljudi različitih narodnosti. Tu je mnoštvo štandova s različitim natpisima, na različitim jezicima i s različitim ponudama i specijalitetima pojedinih naroda.

Hrvati su kroz ova tri dana također imali svoj štand koji se sastojao od dva dijela: za jelo i piće i za turističku promidžbu Lijepe naše. Sve su to i ove godine marljivo organizirali članovi HDZ u suradnji s HKM. Prihod sa štanda bit će dodijeljen u dobrotvorne svrhe.

Upriличen je i kulturno-zabavni program u kome sudjeluju pojedine nacije s jednom ili više točaka. Folklorna skupinu „Croatia-Ensemble“ iz Frankfurta izvela je posavske pjesme i plesove, „Bunjevačko kolo i momačko nadigravanje“, te Baranjsko kolo. Na štandu su se našli i razni predstavnici grada, političkih stranaka te predstavnici hrv. konzulata iz Frankfurta. Vlč. Levak, nažalost ovoga puta, nije bio prisutan, ali ga je zamijenio svećenik iz Splita don Božo Plazibat.

Don Božo Plazibat s vrijednim organizatorima

Piše:
Mo Ivan Žan

U susret trećoj smotri zborova

Treća smotra zborova djece i mladih: 5.11. u Bruchsalu (11,45 sati), a mješovitih zborova 19.11. u Aschaffenburgu (11,00 sati). Dosadašnje smotre opravdale postojanje.

I ove godine namjeravamo održati smotru crkvenih zborova (5.11. djece i mladih u Bruchsalu – HKM Pforzheim u 11,45 sati i 19.11. mješovitih zborova u Aschaffenburgu u 11,00 sati) koji aktivno djeluju pri našim katoličkim zajednicama u Njemačkoj. Bit će to treća smotra dječjih, zborova mladih i odraslih (mješovitih) zborova.

Dosadašnje dvije smotre pokazale su zanimanje za ovakvo muziciranje a broj sudionika iz godine u godinu rastao je... Nadati se da će i ove godine nastupiti dostatan broj zborova kako bi ovakve smotre opravdale svoje postojanje. Prva smotra crkvenih zborova (mješovitih) održana je u Mannheimu, dok je druga takva smotra održana u Wiesbadenu. Prva smotra dječjih zborova održana je u Frankfurtu, dok je druga održana u Mainzu. Zborovi mladih nastupili su na prvoj smotri samostalno u Stuttgartu, dok su na drugoj smotri nastupili u Mainzu (u sklopu smotre s dječjim zborovima). Svaki je zbor, prema vlastitom izboru, nastupao s dvije duhovne skladbe.

Zahvaljujući organizatoru, Dušobrižničkom uredu iz Frankfurta, kao i zajednicama koje su bile domaćini održavanja smotri, uglavnom možemo iznijeti pozitivna iskustva dosadašnjih smotri.

Prijedeni put

Dosadašnje smotre opravdale su svoje postojanje. Svi pjevači pjevali su zdušno i predano, kako kod zajedničke liturgije, tako i kod samostalnog nastupa. Pjevalo se (ovisno o skladbi i mogućnostima zbora), bez pratnje (a cappella) ili uz pratnju (elektronske orgulje, klavir, rjeđe tambure i harmonike, električne gitare, kao i flauta).

Dakako, dječji zborovi i zborovi mladih koristili su više spomenutu raznolikost instrumentalnu pratnju. Ovisno o skladbi i broju pjevača čuli smo dvoglasne, troglasne i četveroglasne zborove (i složenije, ovisno o građi kompozicije).

Vrijedno je spomenuti da su uz strane autore dobrim dijelom izvođeni hrvatski skladatelji. Čuli smo i nekoliko praizvedbi.

Pjevala se liturgijska glazba (psalam, himan, popijevka, misa...) ali i ostala duhovna zborna glazba (kantata, dijelovi oratorija...).

Budući da su se obje smotre održavale u adventu, zajednička liturgija bila je ispunjena adventskim pjesmama.

Vjernici dotičnih misija također su pokazali zavidno zanimanje slušajući pjevače i zborove. Delegat o. Josip Klarić

Marijana Čorković (HKM Gaggenau-Rastatt) svirala je flautu na smotri u Wiesbadenu

podijelio je prigodne spomenice (plakete) s datumima i mjestom održavanja smotre, kao i prigodne CD-snimke vrijedne duhovne glazbe. Po završetku smotri zborovi su zajedno otpjevali Laudate omnes gentes (četveroglasno), pjevajući od srca Bogu. Domaći vjernici i pastoralni djelatnici misija nisu žalili vremena i truda da dostojno prihvate zborove i pjevače. Neki pjevači i zborovi prešli su desetine a neki i stotine kilometara da bi sudjelovali na smotri.

Bilo je vremena i za susret i razmjenu iskustva.

Ciljevi smotre

Na zajedničkom seminaru u Wiesbadenu početkom travnja, govorilo se o razvoju i ciljevima smotre crkvenih zborova.

Osim analitičkog pristupa dosadašnjem radu, uvježbavanju novijih skladbi, problemima taktiranja, postavljanja zbora, davanja intonacije kao i interpretaciji uopće, govorilo se i o ciljevima i motivaciji smotre. Tom sam zgodom istaknuo sljedeće.

Pjevanjem dajemo hvalu Bogu. Naša smotra crkvenih zborova ima nekoliko ciljeva:

1. gajimo i njegujemo duhovnu glazbu,
2. posebno pridajemo važnost liturgijskoj ali i duhovnoj glazbi uopće,
3. izvodimo skladbe (djela) raznih stilova, neovisno o vremenu nastanka,
4. osobito dajemo važnost hrvatskoj duhovnoj glazbi,
5. ne izvodimo uvijek skladbe istih formi, oblika i sadržaja, nego prema svojim afinitetima i mogućnostima pjevača i zborovode izvodimo raznolike skladbe (liturgijska pjesma, popijevka, psalam, himan, motet, dijelovi kantate, dijelovi oratorija),
6. budući da zbor svake godine nastupa s drugim pjesmama (skladbama) prinuđeni smo na kontinuiran i postojan rad,
7. neke od skladbi s kojima su nastupili drugi zborovi mogu nam možda danas-sutra poslužiti u liturgiji odnosno na prigodnim duhovnim susretima,
8. ljudski je da želimo prezentirati svoj rad i trud. Smotra je jedan od vidova takvog rada,
9. također razvijamo svoj talent, napredujemo, svjesni da nam ga je Bog dao njemu na slavu, ljudima na radost,
10. smotra je ujedno susret kroz pjesmu Hrvata katolika koji djeluju na ovim prostorima. Ujedno razvijamo osjećaj zajedništva.

Neka nas nikada ne opterećuje broj pjevača s kojima nastupamo. Još manje s koliko pjevača nastupaju drugi zborovi, kao i tko s kojom skladbom nastupa. Važno je sudjelovati i dati najviše od onoga čim raspolažemo. Idemo u susret trećoj smotri. Osobito bih potaknuo one pjevače i zborove koji do sada nisu mogli nastupiti ni na jednoj smotri da prijaše svoje sudjelovanje Dušobrižničkom uredu te da nastupe s dvije izabrane duhovne skladbe.

Neki su već izabrali skladbe i gotovo uvježbali za nastup. Drugi su u tijeku izrade završne interpretacije. Ne posustanimo. Hrabro naprijed. „Tko pjeva dvostruko moli“ (Augustin). ■

Piše: Marijan Markotić

Životne prekretnice

Cjelovitost i puninu života moguće je postići samo ako čovjek svim svojim bićem nastoji biti prisutan u onome što čini trenutno. Život ne treba odgađati za neka bolja i sretnija vremena, nego živjeti sa svakim dahom i otkucajem srca.

Pošto čovjek isplovi na otvoreno more života i ono ga poljulja kao orahovu ljusku, on spozna da one ključne stvari ipak nisu u njegovoj ruci. Usprkos tomu, od njega se traži da postane vječitim mornarom koji hrabro kormilari brodom. Dobar mornar ima strpljenja, zna čekati; blagovremeno prepoznaje povoljne vjetrove i strujanja prema kojima se usmjerava; dobar mornar ne napušta svoj brod, ni onda kada more ne obećava ništa dobrog. On točno osjeti kada je kucnuo pravi čas da isplovi, te ni jednoga trenutka ne gubi iz vida luku u koju želi stići. Nešto slično događa se i na valovima života.

Životne prekretnice

Životne prekretnice – kao plovidba morem – odvijaju se postupno, najčešće u tri koraka: najprije se u nama rodi spoznaja da smo doista stigli na kraj jednoga životnoga razdoblja – kao tramvaj na okretište. Prije nego uđemo u drugi tramvaj i uputimo se na neku drugu stranu, od presudne je važnosti da prvu vožnju okončamo svjesno, opušteno, trijezno, kako bismo bili otvoreni za novo. Naše ustaljene oblike ponašanja, naše automatizme, jednostrane načine poimanja i gledanja na svijet trebali bismo relativizirati i svesti na minimum, kako bi se stvorio slobodan prostor i energija za nastavak novoga. Najzamršeniji trenutak u prijelaznoj situaciji je svakako napuštanje staroga, utrvenoga i sigurnoga puta, te istovremeni nedostatak novoga, što u nama izaziva osjećaj posvemašnje zbunjenosti, izgubljenosti, tapkanja u mraku, unutarnjega kaosa. To bi se mirne duše moglo usporediti s rizikom ili skokom u prazno, bez kojega nema promjene. Nova orijentacija u životu je nezamisliva bez destabilizacije postojećeg stanja. Nered i nesigurnost bude strah koji treba prevladati. Predzorje životnih prekretnica slič i na dane između Stare i Nove godine: Stara godina svršava, a Nova još nije počela.

Novi početak

Novi početak znači u neku ruku duhovno (prepo)rođenje. Izlaz i dobitak iz kaotičnoga razdoblja odnose se na osobno dozrijevanje, rast i nove perspektive, koje čovjeka pomlađuju i daju mu novi životni elan. Osoba gleda potpuno drugim očima na svijet, životne izazove, uspostavlja drukčije odnose, otkriva dosad neviđene, neistražene horizonte. Krajnji domet novoga razdoblja prepoznatljiv je u novoj viziji života koja od sada inspirira, vodi i osmišljuje čovjekovo vrijeme, postupke i odluke. Životne prekretnice, zaokreti, raskrižja omogućuju početak iznova, stavljaju nas pred pitanja: tko smo, što smo, kako i kamo idemo. Najbolji pokazatelji nove životne vizije su zadovoljstvo, unutarnji mir, spokoj duše, autentičnost osobe prema drugima i prema samom sebi.

Nekoliko pomagala

Osobama koje su trenutno suočene s vrlo zahtjevnim promjenama u životu, željeli bismo ukazati na nekoliko pomagala glede uspješnijeg prevladavanja duševnoga „tunela“.

- Nikada ne činiti nešto samo toliko da se učini, niti forsirati stvari, nego si uzeti dovoljno vremena.
- Promatrati samoga sebe i ono što se događa s nama, u nama. Pokušati ući u dubinu stvari, osjetiti puls života.
- U razgovoru s drugima razmotriti vlastiti položaj, steći i realnu sliku o sebi.
- Korak po korak hoditi prema budućnosti, tražeći međurješenja za sadašnji trenutak.

J. Mahler

Živjeti život

Ono što je svim ljudima zajedničko jest njihova želja za životom ispunjenim ljubavlju, pažnjom, sigurnošću, blizinom i mirom. Unatoč tomu, većina ljudi to nikada ne iskusi, ne napije se s Izvora života. Čovjek nađe dovoljno vremena za sve moguće stvari, traga za egzotičnim avanturama, uvjeravajući sama sebe kako je sretan – sve do sljedeće krize. U toj suludoj utrci s vremenom, on nastoji što je moguće više toga strpati u što manje vremena, gubeći iz vida originalnost, jedincatost i autentičnost življenja. Naime, cjelovitost i puninu života moguće je postići samo ako čovjek svim svojim bićem nastoji biti prisutan u onome što trenutno čini. To nipošto ne znači zaboraviti prošlost niti zapostaviti budućnost, nego maksimalno iskoristiti sadašnjost. Koliko god zvučalo paradoksalno, urbanome čovjeku potrebni su i mir, povučenost, tišina, osama, u kojima će ponovno naći sebe i osluškivati što mu to život poručuje. Život ne treba odgađati za neka bolja i sretnija vremena, već živjeti ga u svakome dahu, u svakome otkucaju našega srca.

Tko iznutra dokuči i prihvati zagonetku života, pouzdano zna da i vremenu treba dati vremena.

Bubreg na dar

Odmah po rođenju je nekako pobolijevao. Sjećam se da sam ga prije sedam godina krstio. Bio je po klinikama već kao mala beba. Kasnije se Mato normalno razvijao uz male bolesti i na vrijeme, kao i druga djeca, počeo ići u školu. Uz Matu, koji sada ima sedam godina, obitelj naših vjernika ima još dvoje starije djece. Svake nedjelje je cijela obitelj na svetoj misi, a Mato je posebno sretan kada mu svećenik stavi križić na čelu.

Poslije svete mise se razgovara pred crkvom o svemu, a posebno o odgoju djece i o radnom mjestu, o promjenama u domovini, o životu.

Prošle nedjelje doskakuta Mato svome svećeniku nakon svete mise, pruži mu ruku i reče: „Znate li što ima novo...?“ Svećenik ga iznenađeno pogleda i pomisli da se nije što u školi ili u obitelji dogodilo i odgovori da ne zna.

„Imam jednu veliku novost za Vas“ – reče – pa stade, i odmah nastavi, „u srijedu sam bio s tatom i mamom kod liječnika pa su mi rekli da imam tri bubrega. Znate li što ću učiniti s trećim bubregom koji mi ne treba, kako mi reče liječnik, darovat ću ga Vama, Vas najviše volim, a Vi ćete možda trebati bubreg kada ostarite ili budete bolesni...“ reče u jednom dahu, drage djetinje ljubavi i duše koja voli.

Svećenik ga pogladi po kovrčavoj kosi, pogleda ga blago i srce mu se napuni radosti jer kroz trideset godina tudine nije osjetio ni od jednog hrvatskog katolika toliku ljubav. Mato mu daje dio sebe. „Hvala ti, moj Mato“, reče mu prijateljski i sa zahvalnošću. „Uvijek sam znao da ti imaš dobro srce i dobru dušu, primit ću tvoj dar ako mi bude trebao. Zahvaljujem ti na spremnosti darivanja samoga sebe...“

Pridoše i roditelji pa se začudiše velikoj Matinoj radosti, a svećenik im reče o daru kojeg njihov mali sinčić priprema svome svećeniku. Majka i otac ostaše iznenađeni. Jest, liječnik mu je rekao da kasnije može treći bubreg darovati, ali nitko nije govorio o svećeniku. Matin će se svećenik do konca života radovati što Bog stanuje u dobrom i dragom srcu ovog dječaka.

Dragan Čuturić

Andeo zaštite

Frederik je ljeti skupljao sunčane zrake, boje cvijeća i riječi pa bi od njih živio i zimi.

Njemačka riječ „bewahren“ dolazi od starovisokonjemačke riječi „Wara“ i znači „pozornost, pažnju, zaštitu, nadzor“. Pod tom riječju misli se na pažljivo i oprezno ophođenje sa svim što doživljavamo, slušamo, vidimo i spoznamo. Upravo u našem prolaznom vremenu trebamo Andela zaštite koji nas ne veže čvrsto uz prošlost, nego nas štiti kako ne bismo izgubili doživljeno blago u strci života. U našem brzom življenju

brzo gubimo iz vida što smo vidjeli. U nama se brzo izmjenjuju dojmovi, te u nama nema rasta. Rastrgani smo. Ne možemo iskušati to što smo doživjeli. Danas su mnogi ljudi nesposobni živjeti sadašnjost i osjetiti to što su doživjeli. Trebaju uvijek izvana veće poticaje kako bi sebe osjetili.

Prvi su monasi razvili metodu kako bi potpuno mogli živjeti u sadašnjosti. To je bila metoda meditacije ili kako su je zvali „ruminatio“. „Ruminari“ znači „preživati“. Uzimali su riječi Svetoga pisma i uvijek ih iznova „preživali“. Ponašali su ih u svojim srcima, promatrali, uzimali u razmatranje, gledali su tu riječ sa svih strana. Tako su se danima zabavljali jednom riječju. I ta je riječ u njima postala tijelo. Ona ih je promijenila. Dala

im je oslonac u nemiru njihova duha i u buci svijeta. Osposobila ih je da žive taj trenutak. Za njih nije bilo ništa važnije od prisutnosti pred prisutnim Bogom.

Ima jedna lijepa izreka otaca koja naše ophođenje s riječju uspoređuje s odnosom konja i deve. Deva se zadovoljava s malo hrane koju ponovno preživljava. Konj naprotiv treba mnogo životinjske hrane. Nikad mu dosta. Antun Pustinjak opominje nas da nikada ne postupamo s riječju Božjom kao konji nego kao deve. Ne trebamo neprestano nezasićeno trpiti u sebe novo, nego malo, i to što smo čuli i čitali sačuvati u svom srcu. To nas može promijeniti. Od toga možemo živjeti. Dietrich Bonhoeffer koji se nalazio u zatvoru Tegel piše kako je budio sjećanja i kako su mu ona u samoći zatvorske ćelije davala svjetlo i utjehu. Mogao je čuvati u srcu: susrete, iskustva kod službe Božje, iskustvo koncerta, i od toga živjeti usred hladnoće vremena. Njegova sposobnost, da sačuva ljekovite riječi i iskustva, daje odgovor na pitanje u kojem se tuži Hölderlin: „Jao meni, što će biti s cvijećem koje uzimam zimi, ako nema sunčane zrake?“ On je sačuvao cvijeće svoga iskustva Boga, tako da je ono cvjetalo i u neplodnoj pustinji brutalnih naci-stražara. Sačuvao je sjaj sunca u svome srcu kojemu nije mogla naškoditi zatvorska hladnoća.

Andeo zaštite ne želi te voditi u konzervativni stav, niti bježati s tobom pred sadašnjošću. On te želi uputiti, kako bi to što doživljavaš, štitiš, čuvao i sačuvao kao dragocjeno blago kojemu ćeš se uvijek iznova diviti. To daje tvome životu dubinu i bogatstvo. Možeš svladati situacije koje ne izgledaju ružičaste. Možeš hodati i po pustinjskim prostranstvima a da ne ožedniš. Tko to ne može sačuvati treba uvijek novu utjehu, novu hranu, nove doživljaje, da bi osjetio život. Želim da te Andeo zaštite osposobi u tome, da u svakom trenutku živiš intenzivno. On ti želi darovati sposobnost Frederika o kojemu dječja pripovijest kaže da je ljeti skupljao sunčane zrake, boje cvijeća i riječi od kojih je zimi živio.

Priredio: Jozo Župić

Novi plan brojeva u BiH

- 30 Županija Srednjo-bosanska
- 31 Županija Posavska
- 32 Županija Zeničko-dobojska
- 33 Županija Sarajevska
- 34 Županija Herceg-bosanska
- 35 Županija Tuzlansko-podrinjska
- 36 Županija Hercegovačko-neretvanska
- 37 Županija Unsko-sanska
- 38 Županija Goraždanska
- 39 Županija Zapadno-hercegovačka
- 49 Distrikt Brčko

- 50 Mrkonjić-Grad
- 51 Banja Luka
- 52 Prijedor
- 53 Doboј
- 54 Brčko
- 55 Bijeljina
- 56 Zvornik
- 57 Srpsko Sarajevo
- 58 Srbinje
- 59 Trebinje
- 66 GSM

NOVE ADRESE

- Caritasverband
für den Oberbergischen Kreis e.V.
Sozialdienst für Migranten
Talstr. 1, 51643 GUMMERSBACH
Tel. 0 22 61/3 06-33 – Jura Planinc

- Caritasverband für die Diözese
Würzburg
Sozialdienst für Migranten
Röntgenring 3
97070 WÜRZBURG
Tel. 09 31/3 52 83 22 – Mile Zubčić
Fax: 09 31/3 22 26 38

- HKM Göttingen
Privatni stan svećenika Ante Ivančića
od 1. 6. 2000. nalazi se na adresi:
Kiessestr. 51
37083 GÖTTINGEN
Telefonski broj ostaje nepromijenjen.

- Dušobrižnik za Hrvate
u biskupiji Passau
od 1. 9. 2000. ima novu adresu:
Fra Niko Stjepanović
Am Pfarrhof 14, Unteriglbach
94496 ORTENBURG
Tel. 0 85 42/73 90, Fax: 0 85 42/6 54

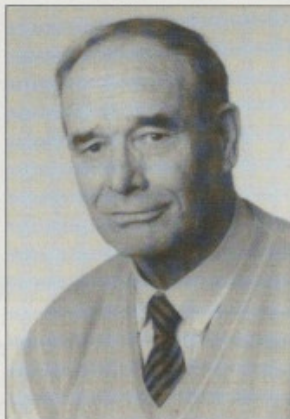
U SPOMEN

Alojzije Ivanković (1929.–2000.)

Ovoga ljeta u Kielu je preminuo gospodin Alojzije Ivanković. Diljem Schleswig-Holsteina bio je poznat kao pjevač Muke Gospodnje. Uvijek je s radošću čekao Cvjetnicu kako bi je mogao pjevati. Unatoč poodmaklim godinama, glas ga nije izdavao i mogao je sam izvesti cijelu skladbu.

Rođen je 1. svibnja 1929. godine u Subotici. Izučio je bravarski zanat, a pjevanjem se bavio amaterski. Pjevao je u pjevačkom zboru „Sveta Cecilija“, a glazbi ga je podučavala časna sestra Savija.

Stjecanjem okolnosti napustio je rodnu Suboticu i zaposlio se u Duisburgu. Ondje je nastavio s crkvenim pjevanjem. Posljednjih dvadeset i šest godina živio je u Kielu, ali nije prekidao veze s Duisburgom i Suboticom – kamo je pone-

kad odlazio nastupati. Pjevao je u crkvama u Hamburgu, Kielu i Lübecku, a velika mu je želja bila pjevati i u Londonu, gdje mu živi sestra.

31. srpnja ove godine prestalo je kucati srce čovjeka koji je volio glazbu, naročito duhovnu, a od svega najviše Muku Gospodina Isusa Krista. Svake sljedeće Cvjetnice njegov glas prolazit će našim uspomjenama. U Svjetlosti vječnoj neka uživa pokoj vječni!

Željko Vurm

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

P	L	I	V	A	□	Z	A	□	I	S	K	R	A
L	I	V	I	□	Z	L	A	T	N	I	R	A	T
I	T	A	L	I	J	A	□	R	A	L	I	C	A
T	R	N	A	K	□	R	A	S	T	A	V	A	□
V	A	D	□	R	T	I	N	A	□	T	I	K	A
I	□	A	N	I	O	N	□	T	R	E	N	□	R
Č	I	N	I	T	I	□	K	□	U	Ž	A	S	I
K	Z	□	T	I	S	□	V	E	N	E	□	K	J
A	L	A	R	□	O	L	A	K	O	□	U	R	A
J	E	L	O	V	N	I	K	□	L	A	D	A	N
E	T	E	L	A	□	S	A	T	I	R	□	D	A
Z	□	N	A	L	E	T	□	I	S	T	R	I	□
E	V	□	K	O	R	A	Č	A	T	I	□	N	K
R	I	M	□	N	E	T	O	M	□	S	S	S	R
A	S	A	M	A	□	I	□	I	S	T	A	K	A
□	O	K	I	C	A	□	A	N	T	I	T	I	P
O	V	A	L	□	R	A	D	I	O	□	A	B	I
K	A	Z	A	M	A	T	I	□	M	A	R	U	N
A	C	E	T	I	L	E	N	K	A	□	A	K	A

Nagrađena: Jasna Deželić, 65830 Kriftel

nagradna križaljka

Rješenje pošaljite najkasnije do 30. IX. 2000.

Boka Kotorska – „Zaljev svetaca“

Mariofil Soldo	Razmak, udaljenost	Svetac iz Herceg Novog	Prvo slovo abecede	Kristin Scott Thomas	Prilično veliko	Goran Ivanišević i Ivan Ljubičić	Udarac u karateu, atemi	Vrsta pića, (Engleska)		Make-donsko narodno kolo	„Znanstveni institut“	Poziv upućen javnosti	Poslastica od oraha	Anatolij Nikolajevič Obuhov
Olakšavajući		▽							Blažena... Kotorska					
Delnice			Svetac zaštit. Kotora						Konj koji služi za trke					
			Držati stoku na paši											
Crna Gora (latin.)												Samosvi-jest		
												Glavni grad Albanije		
Zadah iz usta				Rimski 51			Urho Kekkonen			Zemljišta tereni				Otočno Gospino svetište
							Institut za tehnička istraživanja			Tomislav Ivčić				
Dio površin-skog rudnika				Sisanjem izvući								„Tekuće godine“		
				Mrijest								Oliver Reed		
Stanje laika								Pjevač Gasparac						Kisik
„Oplošje“								Pastirska nastamba uz tor						Iz zakut-ka, iz zapečka
Odbaciti se										Solunski sportski klub				
										Grčko ant. područje				
Čitajte „Živu zajednicu“	Noćni lokal				Italija		Riba Bubeš					Srećko Puntarić		
	Pjevački zbor				Morska... ili riječna...		Kemijski elem. (pt)					Muški potomak		
Bronzin, kazan						Skladatelj Miljenko								
						Vodom prati lice								
Lepeza na skapanje				Kokanje (zrna kukuruza)								Prosjak u Homero-voj Ilijadi		
				Misterija								Zavjera		
Rajko Dujmić			Dolina u Sloveniji							Mlado goveće (zbir imenica)				
			Preživio potop							Jelovina				
Raščlanjivač													Josip Simić	
	Blaženi ... Kotorski											Didim		
Bubuljica										Skladatelj Krsto				
										Bilo kamo				
Livadska biljka, hajdučka trava					Žitelji Anama									„Rabat“
					Ugodan okus slatkog									Strukar
Aljoša Asanović			Glumica Nielsen					Stara mjera za težinu					Tonino Picula	
			Naučno istraživački rad					Argon					Srebrna nit za vezenje	
Američka TV-postaja				Libij			Glumica Gardner				Pasmina, kov			
				...Vegas ili ...Palmas			Polukva-lificiran*				Jedinični vektor			
Ugodaj sklada u prirodi						Žene iz primorja								
						Emile Ajar								
Češki pisac, Alois										Benzin od 86 oktava				
										Kalij				
Andreja Cupor			Odjeljak u knjigo-vodstvu										Težina omota robe	

„Bog Gospodina našega Isusa Krista, Otac Slave“ (Ef 1,17), stvorivši čovjeka na svoju sliku, stvorio ga je za slavu; htio je da čovjek bude ogledalo života i odnosa koji postoje u Bogu. Slava, stoga, nije povlastica pojedinaca, nego Božji dar svim ljudima.

Čovjekova slava u jedinstvu s Bogom

Bog je čovjeka u stvaranju okrunio „slavom i sjajem“ (Ps 8,6); čovjek je, kako veli sv. Irenej, slava Božja. Bog nas je stvorio da budemo njegova radost i užitek, ali i da, zahvaljujući zbog milosti Božje koja nam je dana u Kristu Isusu, možemo poput apostola Pavla jedni drugima reći „radosti moja i vijenče moj“ (Fil 4,1). Čovjek je, naime, Božje nadahnuto djelo; Bog Otac nadahnua se u stvaranju svijeta i čovjeka svojim Sinom, Vječnom Riječi (usp. Ef 1,4–6; Kol 1,16). Čovjek je, prema tome, odraz unutartrinitarnih božanskih odnosa, plod Očeve ljubavi prema Sinu. Upravo u tom svjetlu treba čitati i riječi sv. Pavla: „A svi mi, koji otkrivenim licem odrazujemo slavu Gospodnju, po Duhu se Gospodnjem preobražavamo u istu sliku – iz slave u slavu“ (2 Kor 3,18). Isus Krist je naš uzor i „nada slave“ (Kol 1,23).

On je pravi Bog, ali i pravi i savršen čovjek. Otac je u njemu na konačan i potpun način objavio svoju slavu; On je tako „Gospodin slave“ (1 Kor 2,8), odnosno, ljubljani Sin u kome je sva Očeva milina (usp. Mk 1,11). Prvotni razlog Kristova utjelovljenja je proslava Očeva imena na zemlji (usp. Iv 17,4); on, naime, ne traži svoju slavu, nego slavu onoga koji ga posla (usp. Iv 7,18). Njegovo poslanje ide za oslobođenjem čovjeka i svega stvorenja od ispraznosti i robovanja pokvarljivosti radi sudjelovanja u slobodi i slavi djece Božje (usp. Rim 8,20–21). Krist, stoga, nije samo objava Očeve slave, nego i put u tu istu slavu: „Njega slušajte!“ (Lk 9,35).

Kristova slava sastoji se u sinovskoj povezanosti i jedinstvu s Ocem: „Ja i Otac jedno smo“ (Iv 10,30); očituje se, pak, u vršenju Očeve volje: „Sidoh s neba ne da vršim svoju volju, nego volju onoga koji me posla“ (Iv 6,38). A ta se volja sastoji u tome da ne izgubi nikoga od onih koje mu je Otac dao, nego da ih uskrisi u posljednji dan: „Da to je volja Oca moga da tko vidi Sina i vjeruje u njega, ima život vječni i ja da ga uskrisim u posljednji dan“ (Iv 6,40).

Isus Krist objavljuje slavu kao Očev dar; ona se sastoji u ljubavi kojom Otac

Dar slave

Piše: Dr. Ante Tamarut

Bog je čovjeka u stvaranju okrunio slavom i sjajem; čovjek je slava Božja. Kristova slava sastoji se u sinovskoj povezanosti i jedinstvu s Ocem. Slava se ostvaruje u zajedništvu a ne u sebičnosti.

ljubi Sina prije postanka svijeta (usp. Iv 17,24). U Kristovom tjelesnom liku zaslajala je ljepota Božjeg očinstva, odnosno, sinovstva: „Vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao Jedinorodenac od Oca – pun milosti i istine“ (Iv 1,14). Isus je svojim zemaljskim životom i odnosom prema Bogu i ljudima pokazao kako je ljubav kao poslušnost i služenje jedini put u slavu. On nas je, naime, svojim osobnim primjerom poučio kako slava nije u tome da budemo ispred i iznad

no čuva: „Ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ali ako umre, donosi obilat rod. Tko ljubi svoj život, izgubit će ga. A tko mrzi svoj život na ovome svijetu, sačuvat će ga za život vječni“ (Iv 12, 23–24).

Čovjek je, međutim sklon prečacima; želi do slave preko noći i bez križa. Sjetimo se samo kako je Petar odvrćao Isusa od trpljenja: „Bože sačuvaj, Gospodine! Ne, to se tebi ne smije dogoditi!“ (Mt 16,22). Križ ne samo što je jedina lu-

Biti slavan ne znači biti nedodirljiv i nedostižan, nego blizak i pristupačan. Tko smatra da je osamljenost cijena slave, vara se! Slava se ostvaruje u zajedništvu. Tko je izvan zajedništva, taj nije u slavi. Vječna slava kojoj se nadamo zajedništvo je svetih; zajedništvo s Ocem i Sinom njegovim Isusom Kristom (usp. 1 Iv 1,3).

dost, a drugima sablazan, nego mnogi žive, kako veli apostol Pavao, kao neprijatelji križa Kristova, hoće se „praviti važni tijelom“ (Gal 6,12), „bog im je trbuh, slava u sramoti“ (Fil 3,19). Takvi ne smatraju slavu Božjim darom;

drugih u znanju, snazi, bogatstvu i ljepoti, nego u tome da živimo jedinstvo s Bogom i međusobno (usp. Iv 17,21), da služimo jedni drugima kao udovi jednoga tijela (usp. Mk 10,45; Iv 13,13–17).

Slava nije privatni posjed koji treba osigurati i čuvati od krađe. Nju se ne smije shvatiti kao nadmetanje i bjezanje od drugih. Biti slavan ne znači biti nedodirljiv i nedostižan, nego blizak i pristupačan. Tko smatra da je osamljenost cijena slave, vara se! Slava se ostvaruje u zajedništvu. Tko je izvan zajedništva, taj nije u slavi. Vječna slava kojoj se nadamo zajedništvo je svetih; zajedništvo s Ocem i Sinom njegovim Isusom Kristom (usp. 1 Iv 1,3).

Slava i sebičnost ne idu zajedno

Prema apostolu Pavlu zajedništvo u Kristovim patnjama vodi nas prema zajedništvu u Kristovoj slavi: „Sam Duh susvjedok je s našim duhom da smo djeca Božja, ako pak djeca, onda i baštinici, baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, kad doista s njime trpimo da se zajedno s njime i proslavimo“ (Rim 8,17). Krist je, naime, pokazao kako su trpljenje i križ nužne dionice na putu u slavu (usp. Lk 24,26). Nema slave gdje se život sebič-

ne traže je od Boga, nego od ljudi; misle samo na zemaljsko i žive isključivo za prolazno; hlepe za „taštom slavom“ (Gal 5,25). Krist, naprotiv, ne očekuje slavu od ljudi (usp. Iv 5,41), dapače, smatra da je razlog nevjere njegovih protivnika u tome što traže slavu jedni od drugih, a ne od Boga jedinoga (usp. Iv 5,44). On je već na početku svog javnog djelovanja odlučno odbio napast da se ničice pokloni davlu te dobije za uzvrat sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu (Mk 4, 8–10). Prezreo je sramotu križa (Heb 12,2), te označio svoju smrt kao čas proslave (usp. Iv 12,23). Na njegovo potpuno predanje i poslušnost sve do smrti, „smrti na križu“, slijedio je Očev odgovor: „Zato Bog njega preuzvisi i darova mu ime, ime nad svakim imenom, da se na ime Isusovo prigne svako koljeno nebesnika, zemnika i podzemnika“ (Fil 2,10).

Kršćani, od svojih prapočetaka, u raspetom Kristu promatraju „Božju snagu i Božju mudrost“ (1 Kor 1,24), križ je za njih „Božja sila“ (1 Kor 1,18), ili kako veli sv. Ćiril Jeruzalemski, „slava nad slavama“. Oni svoju slavu vide u otkupljenoj i posvećenoj ljubavi, u radosti uzajamnih i prijateljskih odnosa s Bogom. ■

BERLIN

Zlatni pir: Berta i Ivo Kviring

Svečanu misu u povodu 50. obljetnice bračnoga života proslavili su 14. srpnja Berta i Ivo Kviring; na slici sa župnikom fra Jozom Župićem, rodbinom i prijateljima (opširnije na str. 17). Foto: J. Jadrić

▲ Ovogodišnji susret vjernika HKM Bamberg bio je u podružnici Rothenburg o. T. Tom prigodom je skupina vjernika iz Bayreutha razgledala stari grad.
Foto: Pavo Miklič

▲ Krizmanice i krizmanici HKM Moers s biskupom Hillom Kabas-
hiem, župnikom fra Markom Jukićem, fra Filipom Karadžom
i fra Ivicom Pavlovićem.

Mnoštvo
krizmanica i
krizmanika
HKM Stuttgart
Centar sa
svećenicima
i splitsko-
makarskim
nadbiskupom
dr. Marinom
Barišićem
u konkatedrali
St. Eberhard

XV.
SVJETSKI
DAN
MLADIH
U RIMU

„Vi ćete ponijeti Kristov navještaj u novo tisućljeće. Kad se vratite kući, nemojte se razočarati“, ohrabrio je na kraju Papa mlade. Oni su doživjeli ljepotu zajedništva u vjeri, molitvi, pjesmi, plesu, pljeskanju...
Fotos: KNA

Dar mladosti

Najveći skup u povijesti Rima i Europe: oko 2 milijuna mladih iz 160 zemalja pozdravljalo je oduševljeno papu Ivana Pavla II., istinskog superstara našega doba.

